

KJÆRLIGHET

MENNESKLIG OG GUDDOMMELIG.

Av Hazrat Inayat Khan

På sin vei mot manifestasjon passerer sjelen fire stadier, "Ilm", "Ishk", "Ujud" og "Shuhud". "Ilm" er bevissthetens opprinnelige tilstand, den rene intelligens. "Ishk" er kjærlighet, intelligensens neste skritt henimot manifestasjon, derfor er intelligens og kjærlighet i sin essens det samme. Gjenstander som steiner og trær har ingen intelligens, derfor har de ingen kjærlighet, men der eksisterer en fornemmelse av kjærlighet i planteriket. Hos dyr og fugler utvikler intelligensen seg og kjærligheten begynner å vise seg blant dem. "Ujud" er den objektive (sansbare) verden, hvis hensikt det er å bli elsket, for kjærligheten kunne ikke manifestere seg, hvis der ikke fantes en gjenstand å elske. "Shuhud" er virkeliggjørelsen av kjærlighetens erfaring i et hvilken som helst aspekt.

Ordet kjærlighet (love) er avledet av Sanskrit ordet Lobh, som betyr ønske, på russisk brukes det samme ord, Liubov. Kjærlighet kan med andre ord kalles ønsket om å bli seg kjærlighetens gjenstand bevisst. Derfor er Shuhud, kjærlighetens virkeliggjørelse, alle sjelers eneste mål. Det er kjærlighet i forskjellige aspekter som vi kjenner under navn av vilje, ønske, vennlighet, gunst, o.s.v.

I kjærlighet bor all kunnskap. Det er menneskenes kjærlighet og interesse for tingene som med tiden åpenbarer dem deres hemmelighet, og da forstår mennesket hvorledes det skal benytte dem, utvikle dem og styre dem. Ingen kan kjenne en annen, selv om han påstår at han kan, unntagen den som elsker, for når kjærligheten ikke er tilstede, er det indre øye blindt, det ytre øye ser, men det er bare det indre øyes redskap. Til hvilken nytte er redskapet, hvis synet ikke er skarpt? Det er derfor vi beundrer alle dem som vi elsker, og vi er blinde for de gode sider hos dem som vi ikke er glad i. De fortjener ikke alltid vår likegyldighet, men uten kjærlighetens hjelp ser våre øyne ikke deres gode sider. De som vi elsker kan også ha dårlige sider, men fordi kjærligheten kun ser skjønnhet, ser vi kun skjønnhet hos dem. Intelligensen selv er kjærlighet på det neste trinn mot manifestasjon. Når kjærlighetens lys er tendt, blir hjertet gjennomskiktig så at sjelens intelligens kan gjennomskue det, men intelligensen som stadig higer etter å erfare livet på overflaten, vil famle i mørke, inntil hjertet er fylt av kjærlighetens lys.

Alt det skapte er skapt for å elskes. Mennesket er den som best er i stand til det. Hvis du eier en sten som du er glad i, vil stenen ikke fornemme din kjærlighet i den grad som en plante kan det. Hvis du har en plante, og du passer og pleier den, vil den føle din omsorg og vil trives. Dyrene føler kjærlighet. Hvor meget hengivenhet og kjærlighet kan ikke et dyr, som vi har i huset føle, husdyrene kan med tiden bli som en av familien. Det var Josefs hund som bragte ham mat i brønnen, inntil han ble funnet av de reisende. Det fortelles at hesten til en araber, som var falt på slagmarken, holdt vakt over ham i tre dage og vokter ham mot gribber, inntil hans kamerater kom.

Mennesket har fått mest intelligens, og har derfor også mest kjærlighet i sin natur.

Det skapte har utviklet seg fra mineral til plante, fra planteriket til dyreriket, og fra dyreriket til menneske, og det viser en gradvis utvikling av kjærlighet gjennom alle stadier.

Sufiene sier, at årsaken til hele skaperverket er, at Det Fullkomne Vesen ønsket å kjenne seg selv, og Han gjorde det ved å vekke Kjærligheten i Sin natur og ut fra den skape en gjenstand for sin kjærlighet, og det er skjønnheten. I denne forståelse hilser dervisjene hinannen ved å si: "Ishk Allah, Mabul Allah". "Gud er kjærlighet, og Gud er den Elskede". En hindustansk dikter sier: "ønsket om å få se den elskede bragte meg til jorden, og det samme ønske om å få se den elskede tar jeg med meg til himmelen."

Da kjærlighet er opprinnelsen til det skapte og alle veseners næring, vil mennesket gi alle den føde som hver sjel hungrer etter, hvis han forstår å gi sine omgivelser kjærlighet, i form av sympati, av vennlighet, av tjenester. Om mennesket kjente denne livets hemmelighet, ville han uten tvil vinne den hele verden.

Hos den som elsker, kan vi alltid merke kjærligheten i tanke, tale og handling, for i hele hans uttrykksmåte er der en charme som viser seg som skjønnhet, mildhet, finfølelse. Et hjerte som brenner med kjærlighetens ild, har en tilbøyelighet til å smelte alle hjerter som det kommer i berøring med.

Kjærlighetens magnetisme forklares av en hindustansk dikter slik: "Hvorfor skulle ikke alle hjerter smelte til dråper ved den flamme som mitt hjerte har næret hele mitt liv?" Kjærligheten skaper en slik charme hos den som elsker, at mens han elsker en, elsker alle ham. "Fordi jeg hele livet har utgytt tårer på grunn av kjærlighetens smerte, foretar de elskende pilgrimsferder til min triste grav." Det var for å lære menneskene denne kjærlighet, at Kristus sa: "Jeg vil gjøre Dere til menneskefiskere." "Alle dras til meg for å bli min venn, men ingen gjetter, hva det er i mitt hjerte som tiltrekker ham." Jelal-ud-Din Rumi.

Kjærlighet er alle sjelers vuggegave. Alle livets gjøremål, de viktige såvel som de mindre viktige, leder på en eller annen måte til Kjærlighet, derfor kan ingen i hele verden si seg å være blottet for kjærlighet. Kjærlighet er det eneste som hver sjel bringer med seg til verden, først etter å være kommet til verden lærer mennesket ukjærlige egenskaper. Hvis det ikke var så, ville vi være like bittre, sjalu, vrede og fulle av hat, når vi ble født som vi er nå. Spedbarnet kjenner ikke hat. Et lite barn som vi nettopp har irttesatt, kommer straks etterpå og gir oss en klem.

Det å elske, å tilbe, å dyrke en, som vi ikke er knyttet til hverken ved fødsel, rase, tro eller andre verdslige bånd, kommer av sjelens kjærlighet. Undertiden blir folk forelsket ved første blick, undertiden tiltrekker et menneske oss som en magnet, undertiden møter vi et menneske og vi føler: "Jeg har kjent ham hele mitt liv." undertiden taler vi med en, møter en sådan forståelse, som om sjelene forstod hinannen, alt dette får sin forklaring ved tanken om en sjels-felle.

Et hjerte som stråler av kjærlighet, er mere verdifullt enn alle juveler og edle steiner i verden. Der fins likeså mange forskjellige hjerter som der fins forskjellige typer materiale i verden. Der finnes metallhjerter som trenger lang tid og mye kjærlighetsild for å bli varme, og når de først er varme, smelter de og kan formes som du ønsker det i øyeblikket, men snart kjølnes de igjen. Der fins vokshjerter som smelter med en gang de føler varmen, og hvis de har en idealets veke, vil de bevare sin flamme, inntil de opphører å eksistere. Der fins papirhjerter som fenger ved den minste berøring med ild, og de blir til aske i et øyeblikk.

Kjærlighet ligner ild, dens glød er hengivenhet, dens flamme er visdom, dens røk er sympati, dens aske er likegyldighet. Flamme stiger opp fra glørne på samme måte er det med visdom

som springer ut fra hengivenhet. Når kjærlighetens ild kaster sitt skinn, opplyser den likesom en fakkellampen den frommes vei, og alt mørke forsvinner.

Livsenergi virker i sjelen som kjærlighet, den virker i hjertet som følelse og i legemet som lidenskap. Det menneske som har mye kjærlighet, har derfor sterke følelser, og den som har sterke følelser har mye lidenskap - alt etter det plan han seg er mest bevisst. Hvis sjelen er våken, lever hans kjærlighet, hvis hjertet er vekket, er han følelsesfull, hvis han er seg legemet bevisst, er han lidenskapelig. Man kan forestille seg det som ilden, flammen og røken. Kjærlighet er ild, når den virker i sjelen, den er flamme når hjertet blir antent, og den er som røk, når den gir seg tilkjenne gjennom legemet.

Kjærligheten begynner med kjærlighet til selvet. Hvis et menneske er illuminert, ser det sin sanne fordel, det blir en helgen. Når illuminasjon ikke har funnet sted, kan mennesket bli så egoistisk, at det blir en djevel. Den neste er kjærlighet til det annet kjønn. Hvis den bygger på kjærlighet er den himmelsk, men hvis det er for lidenskapens skyld, er den jordisk. Den kan, om den er ren, visselig fjerne tanken på selvet, men vinningen er ubetydelig og faren er stor. Den tredje slags kjærlighet er kjærligheten til barna, og den er begynnelsen til å tjene Guds skapninger. Kun å forbeholde den for sine barn er som å beholde for seg selv det som er skjendet oss av Skaperen til forvaltning, men hvis denne kjærlighet utvides til å omfatte alt som den Himmelske Fader har skapt, hever det mennesket til å være blant Guds utvalgte. Foreldrenes kjærlighet til barna er langt større enn barnas kjærlighet til dem, for mens foreldrenes tanker dreier seg om barna, tenker barna først på seg selv. Profeten ble spurt: "Hvilken kjærlighet er størst, foreldrenes kjærlighet til barnene eller barnenes til foreldrene?" Han svarte: "Foreldrenes kjærlighet er størst, for de foretar alt med den tanke, at barnene skal vokse opp og bli lykkelige og leve etter dem, som om de ventet å leve i barnenes liv etter sin død, mens selv gode barn tenker, at en dag vil foreldrene dø, og derfor gjør de for dem det lille de kan." Man spurte igjen: "Hvis kjærlighet er størst, morens eller farens?" Profeten sa: "Morens, den største respekt og hjelp bør vises henne, for Himmelen ligger for hennes føtter." Foreldrenes kjærlighet er høyt velsignet, for den er ren og klar som en krystall.

Der eksisterer en velkjent fortelling om Shirvan Bhagat som var meget glad i sine foreldre, de var gamle og hjelpeløse og helt avhengige av sin eneste sønn. Shirvan var dem så hengiven, at han ofret sin frihet og sine fornøyer for å tjene dem. Han passet på, at de fikk hva de trengte, og han bar med tålmodighet alle de vanskeligheter som det å omgås de eldre fører med seg. Foreldrene sa en dag, at de før sin død svært gjerne ville foreta en pilegrimsferd til Kashi, og den gode sønn Shirvan sa straks ja til deres ønske. Da der ikke fantes noen annen måte å reise på, måtte ferden foretas til fots. Han gjorde to kurve som han anbrakte sine gamle foreldre i, løftet dem opp på ryggen og begav seg av sted på den flere tusen mil lange reise, som gikk gjennom skoger, over elver og over fjell. På denne måte vandret han i måneder, men før de nådde målet hente en ulykke.

På foreldrenes forlangende satte Shirvan kurvene ned og gikk for å hente litt vann. Da ble han truffet av en pil som Rajah Dasheratha skjøt etter en hjort. Da Rajahén hørte et menneske stønne, sprang han til, og han ble meget fortvilet. Han sa: "Er det noe jeg kan gjøre for deg?" Shirvan sa: "Jeg dør. Jeg har bare ett ønske, at du vil bringe mine foreldre litt vann, de er tørste, for solen er varm." "Er det alt" spurte Rajahén. Shirvan svarte: "Hvis du vil gjøre noe mere, så ta deg av dem og sørg for at de blir båret til Kashi, skjønt jeg tviler på, at de vil leve lenger, når jeg er borte." Rajah'en brakte vannet til de gamle og gav dem det uten å si et ord, da han fryktet, at de ikke ville drikke hvis de hørte en fremmed stemme. Foreldrene sa: "O gode sønn, aldri i vårt liv har vi sett deg i dårlig lune, det er første gang du har gitt oss en

drikk vann uten å si de kjærlige ord som alltid gir oss nytt liv." Rajah Dasheratha brast i gråt og fortalte dem om deres sønns død. Da de hørte det, kunne de ikke leve lenger, de levde bare på sønnens kjærlighet. De utstøtte begge et dypt sukk: "O, vår elskede Shirvan" og døde.

Denne fortelling har siden levet på folkets lepper i India, og der finnes etterfølgere som bærer en kurv på skuldrene og som reiser omkring og underviser om plikten til å tjene sine foreldre og vise dem hengivenhet.

Når kjærligheten gjelder en enkelt, er det kjærlighet. Når den gjelder flere, kalles det hengivenhet. Når den er som en tåke, kalles det forblindelse. Når kjærligheten rettes mot det gode, er det hengivelse. Og når den rettes mot Gud, den allestedsnærværende og allmektige, det eneste Vesen, da kalles den guddommelig kjærlighet, og den som elsker, helliges.

Der fins ingen større makt enn kjærlighet. Med kjærlighetens vekket i hjertet følger all styrke. Folk sier: "Han er ømhjertet, han er svak." Men der er mange som ikke vet, hvilken styrke veller frem fra det hjerte som blir ømt av kjærlighet. Soldaten kjemper i krigen av kjærlighet til sitt folk. Ethvert arbeide som gjøres i kjærlighet, gjøres med kraft og styrke.

Fornuft og frykt som begrenser kraften, holder ikke stand mot kjærlighet. En fryktsom høne kan av kjærlighet til sine små motstå en løve. Der fins intet som er for sterkt eller for mektig for et elskende hjerte.

Kjærlighetens makt kan oppnå alt i livet, likesom den kraft som er i dynamitt, beseirer verden, men når den eksploderer, setter den alt i brann. På samme måte er det med kjærligheten. Når den er for sterk, forårsaker den ødeleggelse og skaper vanskeligheter for den som elsker. Det er dette mysterium som forklarer all den smerte og sorg som den som elsker, opplever. Men den som elsker er allikevel den vinnerne i begge tilfeller. Hvis han behersker situasjonen, er han en mester, hvis han har mistet alt, er han en helgen.

Kjærligheten står over loven, og loven er den underlegen. Der er ingen sammenligning mellom dem, den ene er himmelsk, den annen jordisk. Der hvor kjærligheten dør, begynner loven. Derfor kan loven aldri finne plass for kjærlighet, og heller ikke kan kjærligheten begrense seg til loven, den ene er begrenset, den annen er like ubegrenset som livet selv. Den som elsker, kan ikke gi noen grunn hvorfor han elsker en bestemt, der fins en grunn for alt, unntagen for kjærlighet. Tid og rom spiller ingen rolle for kjærligheten. En reise på mange mil blir ganske kort sammen med den elskede, og en avstand på noen meter blir til mil ut en ham.

En dag ut en den elskede er som tusen år, og tusen år sammen med ham er kun som en dag. Om der finnes en beskyttende makt på jorden, er det kjærligheten. Motivet for beskyttelse er alltid kjærlighet, uansett under hvilke forhold vi treffer den i livet, og ingen kan stole på den beskyttelse som ikke er diktet av kjærlighet. Hvis en kjempe skremmer et barn, vil det straks si: "Jeg skal fortelle det til mor". Mannens styrke og makt er liten sammenlignet med den beskyttelse en mor yter sitt barn. Kjærligheten kan helbrede bedre enn noe annet. Der fins intet som kan sammenlignes med en mors hånd, når barnet har det vont. Der fins ingen bedre medisin enn at den elskede er tilstede, når en av dem er syk. Selv katter og hunder blir bra, når man klapper dem med kjærlighet.

For å lese tanker, for å sende og motta telepatiske meddelelser forsøker folk forgjeves psykiske metoder. Om de bare visste, at alle okkulte og psykiske fenomeners hemmelighet ligger skjult i kjærlighet. Den som elsker, kjenner den elskedes tanker og forestillinger, gleder

og sorger. Hverken tid eller rom er en hindring, for en telepatisk forbindelse knyttet på en naturlig mellom to elskende. Hans tanker, forestillinger, drømmer og visjoner, alt forteller ham om gjenstanden for hans kjærlighet.

Konsentrasjon, som er hemmeligheten ved all oppnåelse i livet og den viktigste ting ved alle sider av livet, især på den religiøse og mystiske vei, den kommer naturlig med kjærlighet. Den som ikke har kjærlighet, vil streve i årevis på denne vei, og det vil ikke lykkes ham å konsentrere sitt sinn på en gjenstand, men kjærligheten tvinger den som elsker, idet den holder den elskedes bilde frem for hans beundrende blikk. Den som elsker, behøver derfor ikke å konsentrere sitt sinn, hans kjærlighet er i seg selv den konsentrasjon som gir ham herredømme over alle ting i verden. Den som elsker, når målet for sin kjærlighet ved konsentrasjonens makt, og hvis han ikke når målet, da hever han seg over det. I begge tilfeller får den som elsker sin belønning.

SHIRIN og FARHAD

"Kjærligheten fristes aldri av rikdom og storhet."

Shirin var datter av en fattig mann, men hun var rik i sitt ideal. Hun ble røvet og ført til Sha´en av Faras, som straks ble forelsket i henne, og han gav store belønninger til den som hadde fanget henne. Men til sin store skuffelse fant han, at Shirin ikke gjengjeldte hans kjærlighet, hennes ideal var for stort til at hun kunne fristes av Sha´ens rikdom og makt. Han gjorde sitt beste for å behage henne, for at hun skulle samtykke i å ekte ham, men alle hans anstrengelser hadde den motsatte virkning.

Da Shirin så at der ikke var noe håp om å flykte fra palasset, som for henne var et fengsel, og da Sha´en og hans tjeneres pågåenhet til slutt hadde uttømt hennes tålmodighet samtykket hun, men på den betingelse, at der skulle graves en kanal til erindring om begivenheten. Dette var selvfølgelig et påskudd for å utsette bryllupet, for å grave kanalen ville ta flere år. Sha´en var så blendet av hennes ungdom og skjønnhet, at han gledet seg over det minste tegn på ettergivenesshet, og han ga hoffets arkitekter og ingeniører ordre om å begynne arbeidet uten å tape et øyeblikk, og det skulle fullføres uten å spare utgifte eller arbeide. Tusener av arbeidere sattes inn, og arbeidet pågikk dag og natt uten opphør under kongens eget og hans tjeneres oppsyn. Jo mere arbeidet nærmet seg fullførelsen, desto større ble kongens håp, og full av glede ba han Shirin å inspisere kanalen. Med fortvilelse i sinnet gikk hun for å se på kanalen, for hun fryktet at den snart ville være fullført, og hun måtte da gi etter for Sha´ens ønsker, hvilket hun syntes var verre enn døden. Da hun gikk og betraktet arbeiderne som tusener av menn var opptatt med arbeidet dag og natt, kom en arbeider hen til henne og til hennes store forbauselse utbryter han, helt betatt av hennes skjønnhet og sjarm: "O, Sharin, jeg elsker deg."

"Kjærligheten tar ikke hensyn til forskjellen i den sosiale stilling mellom den elskede og den han elsker, og heller ikke den høyde han må stige opp".

Det var denne kjærlighetens stemme og disse varme ord Shirin hadde ventet på og som hun inntil nå ikke hadde hørt. Shirin svarte: "Elsker du meg? Knus da disse fjell og legg en vei gjennom dem." "Gull må prøves". Farhad svarte straks: "Shirin, med glede vil jeg gjøre hva som helst du ønsker." "Det er intet som er for vanskelig å utrette for den man elsker."

Farhad begav seg av sted glad i sinn, han undret seg ikke hvorfor han skulle bygge en vei, heller ikke resonnererte han over hvorledes han skulle fullføre dette store arbeide. Han stanser ikke opp for å tenke over, hvor lang tid det ville ta før det var ferdig, og han frykter ikke at hans anstrengelser skulle være forgjeves. Farhad drar av sted til fjellene ute i ørkenen, og han begynner å bryte i stykker steinene med sin hakke. Han gjentar Shirins navn for hvert slag. Farhads slag utfører et mirakel. I stedet for et slag er det som om det var hundrede hver gang. "Menneskets kraft er legemets styrke, men kjærlighetens kraft er Guds makt." Ikke før var arbeidet begynt, før det var ferdig. Det som ville behøvd mange arbeidere mange år, ble utført i løpet av noen dager.

Shirin hadde tilbakevist Sha´en etter at hun hadde møtt Farhad, idet hun sa: "Det er en annen som elsker meg og som gjennomgår en prøve, og inntil jeg kjenner utfallet av prøven, er det best å vente med bryllupet."

Kongens spioner hadde vaktet på Farhad, og de sendte øyeblikkelig melding om, at arbeidet var utført, før kanalen var ferdig. Sha´en ble meget urolig, for han tenkte at Farhad nu ville vinne Shirins kjærlighet, og etter alt som han hadde gjort for henne, ville Shirin allikevel ikke bli hans. Da han fortalte dette til sine fortrolige, sa en av dem: "Herre Konge, du er Konge, Farhad er en arbeider. Kan Himmelen sammenlignes med jorden? Hvis det er Deres Majestetets ønske vil jeg gå og gjøre ende på ham." "Nei, sa Sha´en, Shirin vil se merkene av hans blod på meg, og vil vende seg fra meg for alltid." En av kongens tjenere sa, "Det er ikke vanskelig for meg, Herre, å gjøre ende på Farhad uten å utgyte en dråpe blod." "Det er bedre", sa Sha´en. Tjeneren går til Farhad, som nesten er ferdig med arbeidet og som håper på et blick fra Shirin. "I den elskedes glede ligger lykken for den som elsker." Tjeneren sier: "O Farhad, alt er forgjeves. Månens rivalinne, din elskede Shirin er plutselig død." Farhad svarer i den største forvirring: "Er min Shirin død?" "Ja Farhad," svarte tjeneren, "desverre, Shirin er død." Farhad dro et dypt sukk og falt til jorden. "Shirin" var det siste ord som kom over hans lepper og banet veien for hans liv som svant bort.

Shirin hørte av sine venner at Farhad hadde gjort mirakler, at han hadde hugget ut en vei gjennom fjellene, idet han gjentok ordet "Shirin" ved hvert slag. Shirins hjertestrenger var allerede blitt rørt av Farhad, og hans kjærlighet hadde gjennomtrengt hennes sjel, hun hadde ikke tålmodighet til å vente et øyeblikk og hun begav seg av sted til fjellene. Til sin store sorg og skuffelse fant hun Farhads lik som lå ved siden av det vidunderlige arbeide han hadde utført for henne. Sha´ens spioner kom bort til henne for å forsikre henne om at Farhad var død, idet de håpet at hun nu ville feste sitt blick på Sha´ens krone. De sa: "Dette er Farhad, desverre er han død." I vindens susen, i vannets rislen, fra steinene, fra trærne hørte Shirin Farhads stemme rope "Shirin, Shirin." Hele stedets atmosfære grep hennes sjel med den kjærlighetens magnetiske kraft som Farhad hadde skapt der. Truffet av det store tap som hennes elskende hjerte ikke kunde utholde falt hun om og ropte: "Farhad, jeg kommer også, for å være sammen med deg."

"Elskerens skjebne er en skuffelse i verdens øyne, men for de vise er den den største tilfredsstillelse."

De mennesker hvis egenskaper harmonerer, liker hinannen. Det kan være de legemlige egenskaper som harmonerer, eller de åndelige, eller sjelens egenskaper. Den fysiske fortryllelse varer kortest, følelsenes varer lenger, og den åndelige fortryllelse varer evig.

Kjærlighet som i noen grad gir seg tilkjenne, antenner et annet hjerte, gir den seg mere tilkjenne oppfyller den det, men hvis den gir seg for sterkt tilkjenne frastøter den kjærlighetens gjenstand.

Kontakt gjør folk til venner, men hverken kontakt mellom dødelige mennesker eller vennskap er evigvarende. Det å være sammen, å spise sammen, å innånde den samme luft, bringer hjertene nærmere hinannen. To stykker brennende kull som ligger nær hinannen, vil med tiden danne en ild, flammen forener dem. Når to hender forenes, går en elektrisk strøm fra den ene hånd til den annen. Det er opprinnelsen til den skikk å trykke hverandres hender, at to menneskers flamme skal møtes. Det er grunnen til at folk har tilbøyelighet til å folde hendene og til å legge armene eller benene over kors, når de sitter eller ligger, det gir dem et velbefinnende. Det er grunnen til den tiltrekning som eksisterer mellom to av samme nasjon eller rase.

Kjærlighet har tilbøyelighet til å frembringe den elskedes egenskaper, ja selv en ytre likhet, hos den som elsker. Ofte kan vi se at to venner, mann og hustru, to som elsker hverandre, en Murshid og hans Murid, med tiden kommer til å ligne hverandre. Portrettene av forskjellige Shaikhs for Khandani Chist ser alle ut som om de var støpt i samme form. Et menneske som reiser fra sitt eget land og bor lenge i et annet og føler seg hjemme, liker dette land og ønsker undertiden ikke å reise tilbake til sitt eget, fordi der ved assosiasjon er oppstått en følelse av kjærlighet hos ham.

Ved å møtes tennes kjærligheten og ved å skilles, flammer den opp. Likeså langt som gjenstanden for kjærlighet er utenfor hans rekkevidde som elsker, likeså stor en mulighet er der for kjærlighetens vekst. Derfor har kjærligheten til det uoppnåelige mål alle muligheter for å utvikles, mens det ofte er en bremse for kjærligheten, når gjenstanden er innenfor rekkevidde. Hvis atskillelsen varer en kort tid, øker det kjærligheten, men hvis den varer meget lenge, dør kjærligheten. Hvis det er et kort møte, tenner det kjærligheten, men det er vanskelig å holde flammen vedlike, hvis samværet varer lenge, stimuleres ikke kjærligheten så sterkt, men den fester rot for å vokse og trives og vare lenge. I den elskedes fravær er håp den olje som holder kjærlighetens flamme vedlike. Avvekslende samvær og atskillelse holder kjærlighetens ild brennende. For meget samvær kveler kjærlighetens ild, og ved en for lang atskillelse dør flammen ut av mangel på olje.

Vi kan tilbringe et år i en by og får bekjente der, og vi liker dem kanskje godt og de liker oss, så at kjærligheten vokser, og vi kan tenke, Gid vi kunde tilbringe hele vårt liv her. Når vi reiser, er det vanskelig å forlate dem. Så reiser vi og våre venner skriver til oss, og vi svarer, først hver dag, så hver uke, så hver måned, inntil korrespondansen innskrenker seg til et Julekort eller en Nyttårshilsen, for man fjerner seg fra hinannen av den grunn, at vi har meget mindre å gjøre med dem og mere med dem som nu omgir oss. Hvis vi kommer tilbake til samme sted fem eller seks år senere, finner vi først at klimaet er fremmed og så at gatene og husene ikke er hjemlige, heller ikke har våre venner den samme varme som før. Hvis et menneske er uvitende, vil han tillegge sine venner skylden, hvis han har forståelse, vil han også tillegge seg selv skyld. Det er samvær som øker kjærligheten, og atskillelse har en tendens til å minske den, og på samme måte forholder det seg med våre følelse av å være knyttet til et bestemt sted

YUSUF og ZULEIKHA.

Av fortellingen om Yusuf og Zuleikha kan vi lære hvilken rolle skjønnheten spiller i kjærlighetens verden. Yusuf var yngste sønn av Jacob, seeren, som var velsignet med profetiens gave, likesom flere av hans forfedre hadde vært. Han ble kastet i en brønn av sine eldre brødre, for disse var sjalu på ham på grunn av hans skjønnhet og den innflytelse den øvet på faren og på alle som han møtte. "Ikke bare kjærligheten, men også skjønnheten må betale en bot."

Noen kjøpmenn som reiste forbi fant Yusuf i Brønnen, drog ham opp og tok ham med og solgte ham som slave. Hans herre likte hans gode manéer og gjorde ham til en personlige ledsager. Hans hustru, Zuleikha, ble hver dag mere glad i den vakre unge mann. Hun talte med ham, spillte ham, beundret ham, og i sine øyne hevet hun ham fra slave til å være konge. "De som er kronet med skjønnhet, er alltid konger, selv om de er kledd i filler eller blir solgt som slaver." ("En virkelig konge er alltid konge, om han har en trone eller ikke.")

Zuleikhas venner og slektninger begynte å tale om at hun var blitt forelsket i Yusuf, og da det faller naturlig for mennesker å interessere seg for andres feil, bragte det tilslutt Zuleikha i en vanskelig stilling. En dag inviterte hun alle sine venner og slektninger og gav hver av dem en sitron og en kniv. Hun bad at de skulde skjære over sitronene, når hun sa fra, og så bad hun Yusuf komme. Da han var kommet, bad hun at de skulde skjære opp sitronene, men alles øyne var så opptatt av Yusuf utseende, at mange, istedenfor å skjære opp sitronen, skar seg selv i fingrene, og derved merket de sine egne fingre med kjærligheten til Yusuf. "Skjønnhet berøver den som elsker bevisstheten om selvet."

Zuleikha som var helt oppfylt av Yusuf, glemte hva var riktig og hva var galt. "Fornuften avtar, når kjærligheten stiger. "De ble mere og mere intime, inntil en dag et anfall av lidenskap skilte dem. Da lidenskapens skygge falt på Yusuf sjel, tildekket Zuleikha det gudebilde, som stod i hennes rom. Dette forbauset Josef, og fik ham til å spørre "Hva er det du gjør?" Hun svarte: "Jeg tildekker min guds øyne som ser på oss fulle av vrede." Dette gav Josef et sjokk. Han så i ånden sin far som pekte med fingeren mot himmelen. Josef sa: "O Zuleikha, hva har du ikke minnet meg om. Din guds øye kan dekkes til med et stykke tøy, men min Guds øyne kan ikke dekkes. Han ser meg, hvor jeg enn er." "Han er en mann, som erindrer Gud når han er vred, og frykter Ham når han er opptent av lidenskap."

Zuleikha som var blindet av sin voldsomme lidenskap, ville ikke trekke seg tilbake, og da Yusuf fremdeles avslo, forvandlet hennes lidenskap seg til vrede. Hun badet ham og forbannet ham og hånet ham, fordi han var slave. Han ville nå forlate værelset, men hun grep fatt i ham, og Josefs klær ble revet i stykker. Under dette kom mannen inn, og så alt. Før han kom med noen spørsmål, begynte Zuleikha, for å dekke seg selv, å beskyldte Josef for å ha lagt hånd på henne. Mannen ble selvfølgelig rasende og gav straks ordet til at Josef skulde kastes i fengsel for livstid. "De rettfærdige har flere prøvelser i livet enn de urettfærdige."

Fengslet var som en hvile for Yusuf som hadde holdt sin fakkell brennende gjennom lidenskapens mørke, mens han vandret på kjærlighetens sti. Det varte ikke lenge før Zuleikhas anfall var over, og så fulgte en uopphørlig melankoli, der var ingen ende på hennes sorg og anger. "Kjærligheten dør i lidenskap, og den fødes påny av lidenskap". År gikk, og smerten i Zuleikhas hjerte uttæret hennes legeme. Hun svant hen. På den ene side stod kjærligheten til Yusuf, og på den annen den stadige pine som hennes dårlige samvittighet gav henne, fordi hennes elskede for hennes skyld var blitt kastet i fengsel.

Tiden som forandrer alt, forandret også forholdene for Yusuf. Han hadde i sitt fengsel aldri bebreidet Zuleikha hennes kjærlichkeit, hans tanke festet seg hver dag dypere ved henne, men han forble sine prinsipper tro, hvilket er et tegn på fromhet. Alle i fengslet likte ham og ble glad i ham, og han tydet deres drømmer. Josef forvandlet fengslet til en himmel for fangene.

Zuleikhas husbond døde og hun ble deretter enda mere ulykkelig.

Etter mange års forløp hadde Faraos en drøm som forbauset ham og skremte ham. Blant alle sannsigere og magikere i landet var der ingen som kunne tyde den. Faraos tjenere fortalte ham da, at Yusuf hadde en merkelig evne til å tyde drømme. Han sendte bud etter Yusuf som tydet drømmen og hans vise råd var til stor hjelp for Kongen. Faraos gjorde ham til herre over alle sine rike skatter og gav ham ære og makt, som hevet ham i verdens øyne. "Sannelig, sannheten seirer tilslutt." Så kom Yusuf brødre til ham, og senere hans far Jacob som hele sitt liv hadde lidt på grunn av sin kjærlichkeit til Yusuf. "Den som elsker unngår aldri å få sin belønning."

En dag da Josef var ute å red med sitt følge, kom han forbi det sted hvor Zuleikha tilbrakte sine dager i fortvilelse. Ved lyden av hestehover løp mange folk til for å se opptoget komme forbi, og det ble ropt: "Der er Yusuf, det er Yusuf." Da Zuleikha hørte ropet, måtte hun se ham igjen. Josef så henne, han kjente henne ikke igjen, men han stanset hesten, da han så at en kvinne ønsket å tale til ham. Han ble rørt over å se et så elendig menneske og spurte: "Hva ønsker du av meg?" Hun svarte: "Zuleikha har stadig det samme ønske, O Yusuf, det vil forsette å leve her og i det hinsidige. Jeg har elsket deg, og deg alene vil jeg elske." Yusuf ble overbevist om hennes trofaste kjærlichkeit, og han ble rørt over hennes elendige tilstand. Han tok henne i sine armer, kysset henne på pannen og ba til Gud. Profetens bønn og hennes trofaste kjærlichkeit påkalte Guds velsignelse, og Zuleikha fikk tilbake sin ungdom og skjønnhet. Yusuf sa, "Fra i dag skal du være min elskede dronning. De ble gift og levde videre i lykke. "Sannelig, Gud lytter oppmerksomt til ethvert ulykkelig hjertes rop."

KJÆRLIGHETENS MORAL.

Der er en moral, den kjærlichkeit som har sitt utspring i selvfornektelse og som gir seg utslag i barmhjertige gjerninger. De ortodokse sier, dette er riktig, det er galt, dette er godt, det er dårlig, men for en Sufi har alle gode gjerninger sitt utspring i kjærlichkeit. Noen sier kanskje, at den er kilden til onde gjerninger også. Svaret er, nei det er mangelen på kjærlichkeit. Dyden består av kjærlichkeit, og synd skyldes mangel i nå kjærlichkeit. Kjærlichkeit forvandler synd til dyd, og mangel på kjærlichkeit reduserer dyden til intet. Kristus sa, da en kvinne ble brakt til ham og de beskyldte henne for et syndig liv: "Hennes synder er tilgitt, for hun har elsket meget." Det er kjærlichkeit som gjør Himmelen vakker, livet blir et Helvete uten kjærlichkeit. Kjærlichkeit skaper i virkeligheten harmoni i vårt liv på jorden og fred i Himmelen.

En Nautch-pike så engang på to begravelser fra et vindu, og hun sa til sin elsker: "Den første er en sjel som er kommet til Himmelen, den andre er gått til Helvete, ja det er jeg sikker på." Han sa, "Hvorledes kan som bare er en Nautch-pike, tro at du kan vite noe som ikke engang en helgen vet?" Hun sa: "Jeg vet det av den enkle grunn, at de som fulgte den første kiste, så triste ut og noen gråt, ingen av dem som fulgte den annen gråt, men de så glade ut. Den første viser, at han har elsket og har vunnet manges kjærlichkeit. Så derfor har han sikkert rett til å

komme inn i himmelen, den annen kan ikke ha elsket noen, for ingen sørget ved hans bortgang."

Da denne verden er et Helvete for den som ikke eier kjærlighet, vil det samme gjøre seg gjeldende i den neste verden. Hvis sjel og hjerte er ute av stand til å elske, vil selv slektninger og de nærmeste venner være fremmede, mennesket er likegyldig overfor dem, og han liker ikke deres selskap.

Det er lett å begynne å elske, og det gjør alle mere eller mindre. Mer det er vanskelig å fortsette å elske, fordi kjærligheten åpner hans øyne som elsker, så han kan se igjennom den elskede, men den lukker hans øyne for alle andre. Jo bedre elskereren kjenner sin elskede, desto bedre begynner han å se feilene såvel som de gode sider. Og dette vil ved kjærlighetens begynnelse styrte den elskede ned fra den pidestall som han hadde satt henne på. Dertil kommer, att ved siden av de egenskaper som trekker de to elskende til hinannen, fins der tilbøyeligheter hos dem som driver dem fra hinannen. Egoet spiller alltid et puss ved. å bringe to hjerter sammen og så skille dem ad. Derfor sier nesten alle her i verden: "Jeg elsker" eller "Jeg har elsket", men der fins sjeldne tilfeller, hvor kjærligheten stadig har vokst siden den begynte. For den som virkelig elsker, lyder det absurd, når han hører: "Jeg har te elsket henne, men nå elsker jeg henne ikke lenger."

Kjærligheten må være helt fri for selviskhet, ellers skaper den ikke den virkelige illuminasjon. Hvis ilden ikke har noen flamme, lyser den ikke, men der oppstår røyk som er bryksom. Sådant er den egoistiske kjærlighet. Enten den gjelder et menneske eller den gjelder Gud, er den fruktesløs, for skjønt kjærligheten synes å gjelde en annen eller å gjelde Gud, er det i virkeligheten kjærlighet til selvet. Tanker som disse: Hvis du vil elske meg, skal jeg elske deg, men hvis du ikke elsker meg, vil ikke jeg elske deg heller. Og likeså høyt som du elsker meg, vil jeg elske deg og lignende, er tegn på en uekte kjærlighet.

Den rolle som elskereren må spille i livet, er meget vanskeligere enn den elskedes. At den elskede er tyrannisk, blir båret med tålmodighet og toleranse av den som elsker, som om det var en naturlig ting på kjærlighetens vei. Hafiz har et vers om resignasjon ovenfor den elskedes vilje: "Jeg har knust mine ønsker mot den klippe som er min elskedes vilje. Hva annet kan jeg gjøre når mitt hjerte er erobret av den stivnakkede elskede som følger sin egen vilje og skyver elskerens ønske tilside. Det er elskerens erfaring etter å ha studert den elskedes natur, at hun vil gjøre hva hun ønsker, mens elskereren lever i kjærligheten, hvis den brister betyr det elskerens død. Da står kun resignasjonen tilbake, både når det gjelder en jordisk elsket og den Guddommelige Elskede. Den som elsker, kan aldri klage over noen urett som blir gjort ham, og alle den elskedes feil skjuler han under sin kappe, likesom en fattig mann vil skjule en lapp på sine klær. Elskereren er omhyggelig, så at han ikke skal støte den elskede med noe som han gjør, likeså fin som denne følelse av forsiktighet er hos ham, likeså fin, ja finere, er den elskedes følsomhet.

Skjønt kjærlighet er lys, blir den til mørke, når dens lov ikke forstås. Akkurat som vann som renses alt, blir til søle, når det blandes med jord, således blir kjærligheten en forbannelse istedenfor lykksalighet, når den ikke forstås riktig og tar en gal retning.

Der er fem hovedsynder mot kjærligheten, som forvandler nektar til gift. Den første er at elskereren på grunn av sin kjærlighet berøver den elskede frihet og lykke mot hennes ønske, den neste, at elskereren gir etter for en sjalusiens og bitterhetens ånd, dernest at elskereren tviler og mistror den han elsker, og at elskereren viker tilbake for å utholde alle de sorger, smerter,

vanskeligheter og lidelser som fins på kjærlighetens vei, eller at den, som elsker får sin vilje, istedenfor at han helt resignerer overfor den elskedes ønske. Dette er de feil som det er naturlig for et elskende hjerte å ha, likesom det er naturlig at legemet får sykdommer. Likesom manglende helbred gjør livet vanskelig, således gjør mangel på kjærlighet hjertet ulykkelig. Kun den elsker som unngår disse feil drar fordel av kjærligheten og når tilslutt sikkert sitt mål.

Å elske betyr å tjene. Kun det som gjøres, ikke for navn og berømmelsens skyld, ikke for å få anerkjennelse og takk, er kjærlighetens tjenester.

Elskeren viser den elskede vennlighet og godhet. Han gjør hva han kan for den elskede, han yter hjelp, tjenester, oppofrelse, vennlighet, understøttelse, og skjuler det for verden ja selv for den elskede. Hvis den elskede gjør noe for ham, setter han overdrevent pris på det, han idealiserer det og gjør et berg av en liten tue. Han tar imot gift fra den elskedes hånd som om det var nektar, og kjærlighetens lidelser i hans hjertes sår er hans eneste glede. Ved å forstørre og idealisere hva den elskede gjør for ham, og ved å forminske og glemme det som han selv gjør for den elskede, utvikler han først og fremst sin egen takknemlighet, hvilket skaper all godhet i hans liv.

Tålmodighet, oppofrelse, resignasjon, styrke, fasthet trenges i kjærlighet, og det som trengs allermost er håp, inntil man forenes med den elskede.

Oppofrelse er nødvendig for den som elsker, han må gi all den rikdom han besitter, legeme, hjerte og sjel, der blir intet Jeg tilbake, bare du, inntil dette du blir til Jeg. Hvor der er kjærlighet er der tålmodighet, hvor der ikke fins tålmodighet, fins der heller ingen kjærlighet. For den som elsker er håp summen av kjærlighetens religion, for håp er det eneste som holder livets flamme vedlike. Håp er for elskereren som redningstauet ombord. "Brahma samlet honning fra alle ting i livet, og det var håp."

Atskillelse er nødvendig ifølge naturens lov, til tross for at den er full av smerte. Når to hjerter er forenet i kjærlighet, venter atskillelsen dem. Vi må finne oss i atskillelse. En persisk dikter sier: "Hvis jeg hadde visst hvilken smerte atskillelsen skaper, når man elsker, ville jeg aldri ha tillatt kjærlighetens lys å bli tent i mitt hjerte." Gud er sjalu, som Japanerne sier, på alle andre. Det er denne Guds ånd i naturen som vil skape en atskillelse før eller senere, uansett hvem du elsker. Denne tanke er uttrykt symbolsk i en Indisk fortelling som kalles Indra Sabha.

En fe, Sabspari, som var en av danserinnene ved Indras hoff, Himmelenes Konge, ble inntatt i en mann her på jorden, Prins Gulfam, da hun fløy henover hans palass. På hennes ønske bragte hennes tjener, den sorte Deva, Gulfam fra jorden til himmelen. Gulfam var først helt ulykkelig på dette fremmede sted, men så ble han så opptatt av kjærligheten til Sabspari, at han levde i hennes kjærlighet. Sabspari måtte være ved Indras hoff hver aften for å danse for ham og underholde ham, og da hun på grunn av kjærligheten til Gulfam var borte noen aftener, undret alle ved hoffet seg hvorfor hun ikke kom. Men ved at hun hver aften måtte være tilstede ved Indras hoff, fikk Gulfam mistanke om, at der var noen annen som var opptatt av Sabsparis ynde. Han spurte henne om dette mange ganger, og hun nektet alltid å røpe noe, inntil han ble støtt, og Sabspari tenkte, at nu kunne hun ikke skjule det for ham lenger. Da Gulfam hadde hørt hennes forklaring, bad han henne ta ham med til Indras Hoff. Hun sa: "Intet menneske har noensinne vært der, og intet menneske kan noensinne komme dit, og hvis Indra får se deg vil det bety at våre dager i lykke og kjærlighet vil være forbi. Vi kommer sikkert til å bli skilt fra hinannen, og hva han vil gjøre med deg, vet jeg ikke."

"Gulfam sa: "Det du sier er noe som bare en kvinne kan finne på. Du er kanskje forelsket i en Deva og ønsker å skjule det og finner på en historie. "Hun ble helt ulykkelig over den vanskelige situasjon, og halvt forvirret av den smerte som hans skarpe ord hadde skapt i hennes hjerte, samtykket hun i å bringe Gulfam med til Indras hoff, idet hun sa til seg selv: "Det som skjer, det skjer." Sabspari tok ham med til hoffet, idet hun skjulte ham med vingene og med foldene av sin kjortel. Den røde Deva følte at et menneske var tilstede, han søkte overalt og så at Sabspari danset foran Indra og skjulte Gulfam bak seg. Han førte Gulfam frem for Indra, Himlenes Herre, som satt på sin trone med et glass vin i hånden, (hans øyne var røde av vinen) og hans høye skikkelse var full av herlighet og storhet. Da Indra så, at et menneske var blitt brakt inn i den høyeste himmel, reiste han seg i vrede og sa til Sabspari: "O du skamløse, hvorledes vover du å bringe et menneske med til den høyeste himmel, hvor det ikke har vært tillatt noe jordisk vesen å komme?" Den røde Deva sa: "Det er hennes kjærlighet til dette jordiske skapning som har gjort henne troløs mot den himmelske krone og som har fått henne til å svikte sin plikt overfor Deres Majestetets allerhøyeste Hoff." Sabspari sa til Gulfam: "Ser du, min egen elskede, hva som er hendt oss på grunn av påståelighet." Indra sa: "Skill dem straks ad, så de ikke mere kan tale til hinannen. Kast ham tilbake til jordens dyp, og riv vingene av henne og hold henne i fangenskap, inntil kjærligheten til Gulfam er utslettet av hennes hjerte. Derpå må den urene renses for de fem elementer. Først da kan hun komme tilbake, hvis hun ved vår nåde oppnår tilgivelse og barmhjertighet."

Symbolikken i denne historie forteller oss om den sjalu Gud. Indra kommer av ordet Andar og Antar, som betyr indre, den innerste ånd, som menneskene idealiserer som den allmechtige Gud. Peris er de sjeler som Han skapte ut fra Sitt eget Vesen, deres dans for Ham, til Hans kunnskap, til Hans Ære, er det eneste Han forlanger av dem. Den sorte Deva er symbol på mørket som på sanskrit kalles Tamas, under hvilket sjelen har bygget seg et hus av jordiske elementer, det jordiske legeme. "Vi har skapt verden ut av mørket," Koranen. Sabs betyr grønn, hvilket symboliserer vann, det første element som dannet substans eller med andre ord materie. Sabspari betyr en sjel som er tiltrukket av det materielle legemet. Når sjelen ikles det jordiske legeme, som Gulfam betegner, blir den opptatt av jordiske erfaringer, av kjærlighet til verden, av glede på jorden. Da sjelen glemmer sin plikt, fordi den er opptatt av det jordiske, må den røde Deva, ødeleggelsens kraft som stadig forårsaker all forandring i naturen, atskille sjel og legeme, hvilket er døden. Sjelen, himmelens innvåner, er fremdeles uten vinger på grunn av det høyeste vesens forbannelse og søker mod jorden, inntil den er befridd for de fem elementer som utgjør den lavere verden. "Hvis ikke et menneske fødes påny av vann og ånd, skal han ingenlunde komme inn i Guds kongerike." Det er kun da, at sjelen hever seg over alle jordiske innflytelser og for alle tider danser for den allerhøyeste Indra, alle Herrers Herre.

Følgen av kjærlighet er smerte, den kjærlighet som ikke er blandet med smerte er ikke kjærlighet. Den elsker som ikke har gjennomgått kjærlighetens lidelser, er ingen elsker, han gjør med urette krav på kjærlighet. "Hvilken kjærlighet gir ikke smerte. Selv om man blir vanvittig av kjærlighet er det intet." Kjærlighetens smerte er en nytelse for den som elsker, den er selve livet, mangelen på smerte er døden. Amir sier i et hindustansk vers: "Du vil huske meg etterat jeg er død, O du min kjærlighetssmerte, for i hele mitt liv har jeg gitt deg en plass i mitt ømme hjerte, og jeg har Litt deg mitt kjød og blod til føde." Alle kan tale om kjærlighet og si at de elsker, men å bestå kjærlighetens prøve og å bære kjærlighetens smerte er bare de sjeldne helters gjerning. Bare synet av kjærlighetssmerte får kujonen til å løpe sin vei. Ingen sjel ville ha drikket giften, hvis den ikke smakte som nektar.

Den som elsker fordi kan ikke kan hjelpe for det, er kjærlighetens slave, men den som elsker, fordi det er hans eneste glede, er kjærlighetens konge. Han som for kjærlighetens skyld elsker

en som ikke når opp til hans ideal, behersker kjærligheten, og den som kan forsegle sitt hjerte, til tross all den elskedes tiltrekning, har overvunnet kjærligheten.

De som i livet har unngått kjærligheten på grunn av frykt for dens smerte, har tapt mere enn den elsker som ved å tape seg selv vinner alt. De kjærlighetsløse mister først alt, inntil også deres selv forsvinner for dem. Varmen i atmosfæren hos den som elsker, stemmens altgjennomtrengende virkning, bønner i hans ord, alt kommer av smerten i hans hjerte, hjertet lever ikke før det har følt smerte. Det menneske har ikke levet, som har levet og arbeidet med sitt legeme og sinn, men uten hjerte. Sjelen er bare lys, og alt mørke skyldes hjertets død. Smerte får det til å leve. Det hjerte som engang var fult av bitterhet, vil når det er rensset ved kjærlighet, bli en kilde til godhet, alle slags gode gjerninger utspringer fra det.

Maulana Rumi beskriver seks kjennetegn på den som elsker: "Dype sukk, et mildt uttrykk, tårefylte øyne, han spiser lite, taler lite og sover lite", hvilket alt er tegn på kjærlighetssmerte. Hafiz sier: All lykkosalighet i mitt liv er resultatet av ustanselige tårer og stadige sukk gjennom nattens dyp." Elskerens sorg er vedvarende, når den elskede er tilstede, frykter han at hun skal fjerne seg, og når hun er borte, lenges han etter hennes nærvær.

Ifølge det mystiske syn er kjærlighetssmerte den dynamitt som sprenger hjertet så det åpner seg, selv om det er så hårdt som en sten. Når den hardhet som dekker det indre lys, er gjennombrudt, strømmer lykkefølelsen frem, likesom elvene springer frem fra fjellene.

Kjærlighetens smerte blir med tiden selve livet for den som elsker, hans hjertes sår gir ham en glede som intet annet kan. Det brennende hjerte blir fakkelen på elskerens vei, fakkelen som opplyser veien og leder ham til hans bestemmelse. Livets gleder blinder. Det er bare kjærligheten som kan vaske rusten bort fra hjertet, sjelens speil.

En slavinne som holdt på å re opp sengen for en Badishah fikk lyst til å prøve, hvorledes det følte å hvile i den kongelige seng. Det var en meget varm dag, brisen korn inn gjennom vinduet, der var en duft av parfyme og blomster som gulvet var bestrødd med, der brant røkelse som også duftet, alt dette fikk henne til å føle seg så behagelig tilmote, at hun falt i søvn, straks kun lenet seg tilbake mot putene i sengen. Hun sov så hardt som om det var selve dødens søvn. Da kom Kongen og Dronningen, som ble forbauset over slavepikens frekkhet. Badishahen vekket henne med et slag av piskan. Slavinnen sprang forskrekket opp og skrek høyt, men så smilte hun. Hennes smil gjorde Kongen og Dronningen mere nysgjerrige enn de hadde vært ergerlig over hennes forgåelse. De spurte henne hvorfor hun smilte. Hun sa: "Jeg smilte ved tanken om at denne sengen var så god, at jeg fikk lyst til å glede meg over den et øyeblikk, til straff fikk jeg disse piskeslag. Da dere har hatt gleden av denne deilige seng hele deres liv, undrer jeg så hvor stor en bøte dere må betale for det til Gud, alle Kongers Konge.

Livets natur er sådan, at enhver liten glede koster en forholdsvis meget større smerte. Den som elsker samler derfor all smerte som falder i hans lodd, og hans sti vil bli jevnere på hans reise fra jord til Himmelen. Der vil han være rik, mens alle andre vil vise seg å være fattige.

Sufi dikternes billedspråk fremstiller kjærlighetens natur, den som elsker og den elskede, på en så fullkommen måte, så rikt variert og stilistisk, så regelbundet, at deres vers gir et sant bilde av den menneskelige natur.

Elskeren fremstilles alltid som et offer for den kalde og forfengelige elskede, som ikke gir akt på ham, som fester med hans rivaler og som ikke bryr seg om hans lidelser, hun hører ikke

hans bønn, og hvis hun besvarer hans kjærlighet, er det så svakt at sykdommen tiltar istedenfor å bli helbredet. Elskerens tar sitt uregjerlige hjerte i sine hender og holder det frem for den elskede for at hun skal føle barmhjertighet. Han legger sitt hjerte for den elskedes føtter, koldt trår hun på det, mens han roper: Forsiktig, elskede, forsiktig. Det er mitt hjerte, det er mitt hjerte! Elskerens hjerte gråter tårer av blod. Elskerens holder sitt hjerte fast, så det ikke skal løpe bort fra den elskede. Elskerens beklager seg over at hans hjerte er så troløst, at det har forlatt ham for å gå til den elskede. Elskerens ber den elskede om å gi hjertet tilbake, hvis hun ikke har bruk for det. Hjertets bolig er i den elskedes lokker. Elskerens er hvileløs, urolig og ulykkelig under atskillelsens lidelser. Netter går, dager går, alt forandres, unntagen elskerens smerte. Kjærlighetssmerten er hans eneste ledsager gjennom atskillelsens netter. Elskerens spør atskillelsens lange natt: "Hvor vil du være, når jeg er død?" Elskerens venter dødens komme før den elskedes. Han ber den elskede, at hun skal vise seg for ham en gang, før han dør. Han ber den elskede om å besøke hans grav, om ikke for kjærlighetens skyld, så for å iakttå formene. Elskerens ønsker bare, at den elskede skal forstå ham, at hun skal vite hvor høyt han elsker og hvilke lidelser han gjennomgår. Elskerens ønsker stadig at den elskede skal komme til ham eller at han skal bli kalt til henne, selv synet av kjærlighetens budbringer gjør den elskede vred. Verdens godhet eller ondskap betyr intet for elskerens. Elskerens klager over at han har mistet sin ro, tålmodighet og fred, at han har mistet sin moral, sin religion og Gud. Elskerens går uordentlig kledd og vennene tror at han er forrykt. I sin smerte river han sine klær itu. Hjertets sår er som en rose for elskerens, og svien er som dens blomst. Han gråter for å dryppe salt vann i såret for at det skal gjøre vondt, så han kan nyte smerten ved det. Elskerens, er sjalu over den elskedes oppmerksomhet mot hans rivaler, og når han forteller sine venner om sin kjærlighet, gråter de med ham. Han kysser jorden som hun går på, han misunner hennes sko det privilegium de nyder. Han sprer sitt teppe foran hennes port. Den elskedes øyenbryn er en Mehrab (buen i en moske). Farven i hennes kinn er den magi som åpenbarer ham himmelens og jordens hemmeligheter. Støvet under den elskedes føtter er som Kaabas hellige jord. Den elskedes ansikt er den åpne Koran, og i hennes trekk leser han Alif den første bokstav i alfabetet, og den bokstav som symboliserer Allahs navn. Elskerens drikker Kousar's vin i den elskedes øyne, hennes vidunderlige blick beruser ham. Han er tilfreds om han bare kan få se den elskede i drømme, når han ikke får se henne i våken tilstand.

Når elskerens taler om å dø, tror den elskede ham ikke. Han er så uttæret at Munkir og Nakir, de to englene som skriver opp vårt regnskap, ikke kan oppspore ham i graven. Frykt for at han skal komme, får henne til å løfte slepet på kjolen, når hun står ved hans grav, for at han ikke skal strekke frem hånden og ta fatt i den. Ved elskerens dype sukk ryster himmelen og jorden. De tårer som han utgyter i tanken på den skjønne, blir til blomster, når de berører marken. Smerte er hans ledsager hver natt, og døden er hans følgesvenn på livets reise. Han legger planer og uttenker tusen ting som han vil si den elskede, han vil fortelle om sin lengsel, sin smerte, beundring og kjærlighet, men når han ser den elskede blir han som fortryllet, tungen blir stum og leppene forsegles, mens øynene er opptatt av å betrakte den elskede. Gleden i ordets virkelige betydning er det bare elskerens som kjenner. De som ikke elsker kjenner den kun av navn, ikke i virkeligheten. Forskjellen er like stor som mellom et menneske og en stein. Mennesket vil tross alle livets kamper og vanskeligheter heller leve som menneske enn som stein uten kamp og vanskeligheter, for selv med vanskelighetene er gleden over livet umåtelig. Tross all sorg og smerte som elskerens må møte, er hans glede ubeskrivelig, for kjærlighet er liv, og mangel på kjærlighet er død. "Englene ville forlate sine boliger i Himmelen, om de kjente gleden over kjærlighetens oppvåknen i ungdommen."

Der er to ting som fortjener å elskes: på det lavere plan mennesket, og på det høyere Gud. Alle mennesker lærer først å elske på det lavere plan. Straks spedbarnet åpner øynene, elsker

det, det som dets øyne ser, alt som forekommer det skjønt. Senere kommer kjærligheten til det som er varig, til det som ikke skifter, hvilket leder til Guds idealet. Men da er mennesket allerede bundet i en så vanskelig stilling i livet, at der oppstår en kamp mellom disse to. Avgudsbildet tiltrekker på den ene side og idealet på den annen, 0« det er kun noen enkelte som hever seg over denne vanskelighet.

SURDAS LIV.

Dette er Surdas liv et eksempel på, han var en meget stor musiker og dikter i India. Han elsket en sangerinne meget høyt og det gledet ham overordentlig meget å se henne. Hans kjærlighet vokset i den grad, at han kunde ikke leve en dag uten henne. En gang regnet det sterkt, det fortsatte i ukevis og landsbyene ble oversvømmet. Man kunde ikke gå fra et sted til et annet, veiene var ufremkommelige, men intet kunne hindre Surdas fra å se den elskede til den fastsatte tid. Han begav seg av sted i øsregnet, men på veien var der en elv som han ikke kunne vade over. Der fantes ingen båt i nærheten. Surdas kastet seg i vannet og forsøkte å svømme. Bølgene kastet ham rundt, de hevet ham høyt opp og slynget ham så ned som i en avgrunn. Heldigvis ble han kastet mot et lik, som han klynget seg til, for han trodde det var en trestamme. Etter en lang kamp kom han seg over elven og nådde den elskedes hytte. Døren var låst, det var midt på natten, og støy ville vekke naboene. Derfor forsøkte han å klyve opp og komme inn gjennom et av de øvre vinduene. Han fatt i en kobra som så ut som at tau som hang der, han trodde at hans elskede kanskje hadde hengt det der for hans skyld. Da hun så ham ble hun forferdet. Hun kunne ikke forstå hvordan han hadde klart å komme, og det inntrykk som hans kjærlighet gjorde på henne var dypere en noen sinne. Hun ble som inspirert ved hans kjærlighet. Han ble i hennes tanker hevet fra menneske til engel, ikke minst fordi han hadde trodd at liket var en trestamme og kobraen, menneskets fiende, et sikkerhetstau. Hun så hvordan døden lider nederlag ovenfor en elsker. Hun sa til ham: "Din kjærlighet er større enn et alminnelig menneskes, om den bare kunne rettes mot Gud, hvilken lykke ville det ikke være. Hev deg derfor over kjærligheten til form og materie, og rett din kjærlighet mot Guds ånd. Han lyttet til hennes råd som et lite barn, og med tungt hjerte forlot han henne og vandret fra den dag omkring i Indias skoger.

I mange år streifet han om i skogene, idet han gjentok den guddommelige Elskedes navn, og søkte tilflukt i hans armer. Han besøkte de hellige valfartssteder, og i et tilfelle bragte ham til bredden av en hellig elv, hvor kvinnene kom hver morgen ved soloppgang for å fylle sine krukker med hellig vann. Surdas satt ved bredden fordypet i tanken på Gud, han ble slått av den skjønnhet og sjarm som en av dem besatte. Hans hjerte som var en fakkell, ble straks tent. Han fulgte kvinnen. Da hun kom hjem, fortalte hun sin mann: n vismann så meg med elven, han fulgte etter meg og står fremdeles utenfor." Mannen gikk ut og fant den annen som hadde en vis manns ansikt og en åndelig verdighet utstrålte fra ham. Ektemannen sa: "O Maharaj, hvorfor oppholder du deg her, er det noe jeg kan gjøre for deg?" Surdas sa: "Hvem er den kvinne som gikk inn i huset?" "Hun er min kone, hun og jeg tjener begge vismenn." Surdas sa: "Vil du be henne komme ut, så jeg kan få se henne ennå en gang?" Da hun kom, så han på henne enda en gang og sa: "Vil du bringe meg to nåler." Da hun brakte ham dem, bøyde han seg enda en gang for hennes sjarm og skjønnhet, så stakk han nålene i sine øyne og sa: "O mine øyne, dere vil aldri mere se og bli fristet av jordisk skjønnhet og kaste meg ned fra himmelen til jorden.."

Deretter var han blind resten av livet, hans sanger og det guddommelige ideal lever fremdeles, og de blir sunget av Gudshengivne mennesker i India, og hvis en Hindu blir blind, kaller folk ham Surdas, hvilket han tar som et tegn på respekt.

"Skjønt jeg bare har elsket en, er det allikevel evig." Mohi.

Kjærligheten kan bare eksistere, når den har ett mål foran seg, ikke mange, når det er mange kan der ikke finnes noen hengivenhet. "Når der på den enes plass finnes to, er den enes eiendommelighet borte. Det er av denne grunn, at jeg ikke ønsker et bilde av min elskede." Den ene er Gud, den formløse, den navnløse, den evige, som er med oss, og som vil eksistere i evighet. Kjærlighet til et menneske, om enn aldri så dyp, er begrenset. Kjærlighetens fullkommenhet ligger i at den er så omfattende. "Kjærlighetens tendens er å vokse, fra et lite atom til det hele univers, fra en enkel jordisk elsket til Gud."

Når kjærligheten gjelder et menneske, er den primitiv, ufullstendig, og allikevel er denne kjærlighet nødvendig til å begynne med. Den som ikke har noen kjærlighet til sine medmennesker, kan ikke si; Jeg elsker Gud. Men når kjærligheten når sin kulminasjon i Gud, når den fullkommenhet. Kjærligheten skaper kjærlighet hos mennesket, og i enn høyere grad hos Gud. Det er kjærlighetens natur. Hvis du elsker Gud, sender Gud deg en evig kjærlighet. Om du søker Ham ved natt, følger Han deg ved dag, hvor du enn er, hva du enn er beskjefteget med, vil Guddommens hjelp, beskyttelse og nærvar følge deg.

Kjærligheten gir seg uttrykk i taus beundring, kontemplasjon, i ønsket om å tjene, om å gjøre den elskede tilfreds, om ikke å mishage ham. Disse uttrykk for elskerens kjærlighet setter den elskede pris på, og den elskedes gunst er elskerens eneste ønske, intet offer og ingen pris er for stor.

Det er skjønnhetens natur, at den er ubevisst om sitt eget verd. Det er elskerens idealisering som gjør skjønnheten verdifull, og det er elskerens oppmerksomhet som skaper likegyldighet hos den elskede, en erkjennelse av å være så opphøyet, og den skaper også tanken: "Jeg er ennå mere opphøyet enn jeg blir ansett for å være." Når forfengeligheten hos en jordisk skjønnhet blir tilfredsstillet ved beundring, hvor meget mere vil ikke den himmelske Skjønnhets forfengelighet tilfredsstilles ved at Han forherliges. Han som er den virkelige Skjønnhet og som alene fortjener all pris. Det er menneskets manglende erkjennelse som får det til å glemme og se Hans skjønnhet i alt, og til å betrakte hver arts skjønnhet særskilt, mennesket liker noe og det liker ikke noe annet. For seeren blir alt, fra hver liten del av skjønnhet til naturens absolutte skjønnhet, et eneste bilde av den Guddommelige Elskede.

Vi leser i Koranen Allahs ord: "O Muhammed, hvis vi ikke hadde skapt deg, ville vi ikke skapt hele universet." Hva betyr dette i virkeligheten? Det betyr, at den himmelske skjønnhet, det Hele Vesens skjønnhet, elsket, erkjent og virkeliggjort av den guddommelige elsker, blir beveget til en fullkommen tilfredsstillelse og sier ut fra sitt indre: "Godt gjort, du har elsket Meg fullt ut. Om det ikke var for deg, O du, som beundrer mitt Hele Vesen, ville jeg ikke skapt dette univers, hvor mineskapninger elsker og beundrer en del av Mitt Vesen på overflaten, og Min Hele Skjønnhet er tilslørt for deres øyne." Med andre ord, den Guddommelige Elskede sier: "Jeg har ikke noen beundrer, skjønt jeg står smykket. Noen beundrer mine armbånd, noen mine ankelringer, men jeg vil gi min hånd til ham og anse det som om jeg hadde smykket meg for ham, som ville forstå og prise Mitt Vesen i fulleste mål, i det ligger min tilfredsstillelse."

LAILI og MAJNUN.

Fortellingen om Laili og Majnun har levet i østen i tusener av år, og den har alltid hatt sin interesse, for det er ikke en alminnelig kjærlighetshistorie, men en undervisning i kjærlighet, ikke kjærlighet slik som den i alminnelighet oppfattes av menneskene, men den kjærlighet som hever seg høyere enn jord og himmel.

Majnun, en ung gutt, hadde fra barndommen av lagt for dagen en natur full av kjærlighet, og han åpenbarte derved for seerne sitt livs tragedie. Da Majnun gikk på skolen, ble han glad i Laili. I tidens løp vokset gnisten til en flamme, og Majnun kunne ikke holde seg i ro, hvis Laili var litt for sent ute, med boken i hånden satt han og så bare mot døren, til forbauselse for alle og til moro for spotterne. Med tiden ble flammen til en lysende lue, og da tentes Lailis hjerte ved Majnuns kjærlighet. Begge så på hverandre, hun så ingen andre i klasseværelset enn Majnun, og han så ingen uten Laili. Når Majnun leste i sin bok, leste han bare Lailis navn, når hun skrev diktat, skrev Laili bare Majnuns navn. "Alt annet forsvinner, når tanken på den elskede opptar elskerens sinn." Alle i skolen hvisket til hverandre og pekte på dem. Lærerne var fortvilet og skrev til begges foreldre, at barnene var forrykte og uendelig glade i hverandre, og der fantes ikke noe som kunne lede deres tanker bort fra denne kjærlighetsaffære som hindret all mulighet for fremskritt på skolen. Lailis foreldre tok henne straks hjem og vokter henne omhyggelig. På denne måte fjernet de nok henne fra Majnun, men hvem kunne fjerne henne fra Majnuns hjerte? Hun hadde ikke tanke for noen annen enn Majnun. Uten henne holdt Majnun i sin sorg og uro hele skolen i opprør, inntil hans foreldre tilslutt var nødt til å ta ham hjem. Majnuns foreldre tilkalte leger, sannsigere, helbredere, magikere og ga dem rikelig med penger, for at de skulle fjerne tanken på Laili fra Majnuns hjerte. Men hvorledes skulle de oppnå det? "Selv Lukman, oldtidens store lege, hadde ingen kur mot kjærlighet." Ingen har noensinne helbredet en pasient for kjærlighetens sykdom. Venner kom, slektninger kom, vise rådgivere kom, og alle gjorde sitt beste for å utslette tanken på Laili fra hans sinn, men alt var forgjeves. Man sa til ham: "O Majnun, hvorfor sørger du over å være skilt fra Laili, hun er ikke vakker. Vi skal vise deg tusen piker som er søtere og vakrere, og du kan velge deg en make blant dem." Majnun svarte: "For å se Lailis skjønnhet, må du se Majnuns øyne." Da de hadde forsøkt alle midler, besluttet Majnuns foreldre å søke tilflukt i Kaaba som siste utvei. De tok Majnun med på en pilegrimsferd til Kaaba t'Ullah, Da de kom i nærheten av Kaaba samlet der seg mange mennesker for å se dem. Etter tur gikk foreldrene og ba til Gud "O Herre, du er barmhjertig og medfølende, gjør den velgjerning ovenfor vår eneste sønn, at hans hjerte må bli befridd for den smerte som kjærligheten til Laili volder ham." Alle hørte oppmerksomt på og undret seg Majnun hadde å si. Foreldrene sa så til Majnun: "Barn, gå og be om at kjærligheten til Laili må fjernes fra ditt hjerte." Majnun svarte: "Skal jeg få møte Laili, hvis jeg ber?" De svarte: "Be, be som du vil." Han gikk hen og ba: "Jeg ønsker meg min Laili." Alle de tilstedeværende sa "Amen", "Elskerens rop gir gjenlyd i verden."

Da foreldrene på alle måter hadde forsøkt å helbrede Majnun for hans galskap, fant de tilslutt at det var best å henvende seg til Lailis foreldre, for det var deres siste håp om å redde Majnuns liv. De sendte bud til Lailis foreldre som tilhørte en annen religion og sa: "Vi har gjort alt vi kan for å bortta fra Majnuns tanken på Laili, men hittil er det ikke lyktes oss, vi har et eneste håp tilbake: "Vil dere samtykke i at de gifter seg med hverandre." Lailis foreldre svarte: "Skjønt det utsetter oss for andre menneskers forakt, synes Laili ikke å kunne glemme Majnun et eneste øyeblikk, og siden vi tok henne hjem fra skolen tæres hun hen. Derfor ville vi ikke ha noe imot å la Laili få gifte seg med Majnun, hvis vi bare trodde at han var normal." Da de hørte dette, ble Majnuns foreldre meget glade, og de rådet Majnun til å oppføre seg

fornuftig, så at Lailis foreldre ikke skulde tro, at han var sinnssyk. Majnun samtykket i å gjøre alt som hans foreldre ønsket, hvis han bare kunne få møte Laili. Etter østens skikk gikk de i prosesjon til brudens hus hvor en spesiell plass dekket med blomster, var gjort i stand til brudgommen. I østen sies det, at gudene motarbeider de elskende, og skjebnen skulde heller ikke tilstå disse fullkomne elskere den lykke å være sammen. En hund som pleide å følge Laili til skolen, kom tilfeldigvis inn i værelset hvor de var. Straks Majnun så hunden, tok hans følelser overhånd. Han løp bort til hunden og kysset potene, og han tok alle blomster girlandene og la dem rundt hundens hals. Der var ikke det tegn på ærbødighet og kjærlighet som ikke Majnun viste hunden. "Støvet ved den elskedes bolig er som Kaabas jord for den som elsker." Denne oppførsel viste tydelig, at han var sinnsforvirret. En elskers ord er labbelensk for den som ikke elsker, og derfor trodde også de tilstedeværende, at Majnuns opptreden var den rene galskap. Alle ble meget skuffet, Majnun ble ført hjem, og Lailis foreldre gav ikke sitt samtykke til ekteskapet.

Majnun gikk omkring i byen for å lete etter Laili, han spurte alle som han møtte om Laili, og tilfeldigvis traff han en brevbærer som kunde fortelle ham, at Lailis foreldre var reist fra landet og de bodde et sted som lå hundre mil borte. Majnun ba brevbæreren om å bringe et bud til Laili. Denne svarte "med glede." Men da Majnun gav ham budet, tok det lang, lang tid, brevbæreren moret seg dels over ham og dels hadde han sympati med hans alvor. Majnun som vandret sammen med ham og hans kamel, var selskap for ham på hans lange reise, men allikevel sa han av medlidenhet med Majnun: "Nu har du gått ti mil og du har hele tiden gitt meg ditt bud, hvor lang tid vil det ta for meg å avlevere det ? Gå nå tilbake, jeg skal greie resten." Majnun snudde, men han hadde ikke gått hundre skritt, før han kom tilbake og sa: "O min venn, jeg har glemt å si deg flere ting som du må si til Laili." Dette bud tok også ti mil, og brevbæreren sa: "Gå tilbake, du har vandret lang vei, hvorledes skal jeg kunne huske alt det du har sagt, men jeg skal gjøre mitt beste. Gå nu tilbake, du er langt hjemmefra." Majnun vendte om, men så husket han igjen noe, som han måtte si brevbæreren og han gikk etter ham. På denne måte gikk hele reisen, o~, Majnun selv kom dit hvor han mente å sende sitt budskap. Brevbæreren var forbauset over hans dype kjærlighet og sa til ham: "Nå er du allerede i det land hvor Laili bor. Bli nå her i denne forfalne mosqué, for hvis du kommer med meg inn i byen, vil de pine deg, før du får se Laili. Siden du har gått så langt, er det best for deg å hvile her, jeg vil gi bud til Laili, såsnart jeg kan." Majnun lyttet til hans råd og ble der, han ville gjerne hvile, men tanken på at han var i samme by som Laili fikk han til å undres i hvilken retning han skulle strekke ut benene. Han tenkte på nord, syd, øst og vest og sa til seg selv: "Hvis Laili befinner seg i denne retning, er det uforskammet av meg å strekke mine ben ut mot henne. Det beste ville være å henge benene i et tau som var festet i taket. "Elskerens Kaaba er det sted hvor den elskede bor." Han var tørst og han fant ikke noe annet vann enn litt regnvann som hadde samlet seg i et gammelt kar.

Da brevbæreren kom til huset til Lailis foreldre, traff han Laili og sa til henne: "Det har vært så vanskelig å treffe deg. Majnun som elsker deg og som er en elsker som ingen annen i hele verden, har gitt meg et bud til deg, og han fortsatte å tale til meg under hele reisen og gikk sammen med meg og kamelen helt hit." Hun sa: "For himmelens skyld, stakkars Majnun, hva skal det bli av ham." Hun spurte sin gamle barnepike: "Hvorledes går det med et menneske som har gått hundre mil uten stans." Piken sa uten å tenke: "Han vil dø - hvis han ikke drikker litt regnvann som har stått ett år og som slangene pleier å drikke av, og så må han henges opp i føttene med hodet ned, det kan redde ham. Laili sa: "Å, hvor vanskelig det vil være." Gud, som selv er kjærlighet, var Majnuns beskytter, og derfor ordnet alt seg for ham på beste måte. *"Sannelig, kjærligheten helbreder selv sine sår."*

Neste morgen gjemte Laili sin mat og sendte den med en pike som hun hadde gjort til sin fortrolige, til Majnun sammen med et bud, at hun lengtet like meget etter å se ham som han etter å se henne, hun ville komme til ham, så snart der bød seg en anledning. Piken gikk til den forfalne moské og så to mennesker som satt der, den ene syntes å være fordypet i seg selv, svevende i rommet, den annen var en tykk og kraftig mann. Hun tenkte at Laili kunne umulig elske denne drømmer, som hun selv ikke ville bry seg om å elske Men for sikkerhets skyld spurte hun hvem som het Majnun. Majnuns sinn var senket i dype tanker og var langt utenfor hørevidde, men den annen som ikke hadde noe arbeide, ble glad over å se matkurven og sa: "Hvem ser du etter?" Hun svarte: "Jeg skal gi dette til Majnun. Er du Majnun?" Han strakte ivrig hånden ut etter kurven og sa: "Jeg er den som du ser etter" og han spøkte litt med henne, hvilket hun likte. Da piken kom tilbake spurte Laili, om hun hadde gitt ham kurven og hun svarte ja. Laili sendte nå hver dag det meste av sin mat, den annen mann fikk den, og han var glad over det, for han hadde ikke noe arbeide. Laili spurte en dag piken: "Du forteller meg aldri hva han sier og om han spiser." Hun svarte: "Han sier at han takker deg for maten som han setter pris på. Det er en behagelig mann å tale med. Du behøver ikke være bekymret, han blir tykkere for hver dag." Laili sa: "Men Majnun har aldri vært tykk og han har ikke anlegg til å bli tykk og han er altfor opptatt av sine tanker til å si behagelige ting til noen. Han er for bedrøvet til å tale." Laili fikk straks mistanke om at maten ble gitt til den urette. Hun spurte: "Er der noen annen der?" Piken svarte: "Ja der sitter også en annen der, men det ser ut som om han er fra seg selv. Han legger ikke merke til, hvem som kommer og går, og han hører ikke hva noen sier. Det er umulig at han kan være den som du elsker." Laili sa: "Jeg tror, at han er mannen. Tenk om du hele tiden har gitt maten til den urette. For å bli overbevist skal du i dag istedenfor maten ta med en kniv og si til ham som du har gitt maten til, jeg må ha noen dråper blod for å helbrede Laili for en sykdom." Da piken kom til moskeen, var mannen ivrig som han pleiet for å få maten og han ble overrasket over å se kniven. Piken forklarte, at hun trengte noen dråper blod for å helbrede Laili. Han sa: "Nei jeg er ikke Majnun. Der sitter Majnun, be ham om det." Dum som hun var, gikk piken bort til ham og sa: "Laili ønsker noen dråper av ditt blod for å bli helbredet." Majnun tok villig kniven og sa: "Hvor heldig jeg er, at mitt blod kan være til nytte for Laili. Jeg ville være lykkelig over å kunne gi alt, selv om det var mitt eget liv." "Hva elsker du enn gjør for den elskede, kan det allikevel aldri bli nok." Han skar seg i armen flere steder, men måneder av sult hadde uttørret blodet, nesten ikke en dråpe kom ut. Han sa "Det er alt som er igjen, ta det." "Kjærlighet betyr smerte, men alene elsker du er hevet over smerte."

Det ryktes snart at Majnun var kommet til byen, og da Lailis foreldre fikk høre det, tenkte de: "Laili kommer sikkert til å miste sin forstanen, hvis hun får se Majnun." De besluttet derfor å reise bort fra byen en stund, for de tenkte at Majnun ville begi seg hjem igjen, når han skjønnte at Laili ikke var der mere. Før de reiste, sendte Laili et bud til Majnun: "Vi reiser bort en tid og jeg er meget ulykkelig over at jeg ikke har fått se deg. Den eneste mulighet for å møtes er om vi kunne møtes på veien, vil du gå i forveien og vente på meg i Sahra." Majnun gikk glad til Sahra i håpet om å få se Laili igjen. Da karavanen kom til Sahra og stanset der, følte Lailis foreldre seg lettet, og de så at Laili også så gladere ut, hvilket de tilskrev forandringen, da de ikke kjente den virkelige grunn. Laili gikk ut sammen med piken for å spasere, og hun så Majnun som hadde stått lenge, lenge og stirret i den retning hun skulle komme fra. Hun sa: "Majnun, jeg er her". Majnuns tunge hadde ingen kraft tilbake til å uttrykke hans glede. Han holdt hennes hender og presset dem mot brystet og sa: "Laili, nå må du ikke gå ifra meg mere." Hun sa: "Majnun, jeg kan bare bli et øyeblikk. Hvis jeg blir lengre, vil mine slektninger søke etter meg, og ditt liv vil ikke være trygt." Majnun sa: "Jeg bryr meg ikke om mitt liv. Du er mitt liv. Kan du ikke bli, ikke gå fra meg mere." Laili sa: "Majnun vær fornuftig og tro meg. Jeg skal sikkert komme tilbake." Majnun slapp hennes hender og sa:

"Jeg tror deg." Laili gikk fra ham med tungt hjerte, og Majnun som så lenge hadde tæret på sitt eget kjøtt og blod, kunde ikke lenger stå oppreist, han falt bakover mot stammen på et tre som gav ham støtte, og han ble sittende der og levet bare av å håpe.

År gikk, og Majnuns halvt døde legeme var utsatt for varme og kulde, regn, storm og frost. Hendene som holdt i grenene ble til grener hans legeme ble en del av treet. Laili var bare ulykkelig. på sine reiser og foreldrene mistet håpet om at hun kunne leve. Hun levet kun i det håp, at hun skulde kunne holde sitt løfte til Majnun, at hun ville komme tilbake. Hun undredes om han var levende eller død, om han fremdeles var der eller om dyrene i Sahra hadde jaget ham bort. På tilbakeveien gjorde karavanen holdt på samme sted, og Lailis hjerte ble fylt av glede og sorg, av lystighet og tristhet, av håp og frykt. Da hun søkte det sted, hvor hun hadde forlatt Majnun, møtte hun en vedhugger som sa til henne: "Gå ikke dit bort, der er et spøkelse." Laili spurte hvorledes spøkelset så ut. Han sa, "Det er et tre og samtidig en mann. Da jeg hugget i en av grenene med øksen, hørte jeg et dypt sukk, "O Laili." Laili ble ubeskrivelig beveget over å høre dette. Hun gikk videre, og da hun nærmet seg treet, så hun Majnun som nesten var blitt til et tre. Kjød og blod var borte, kun skinn og ben var tilbake, og ved berøringen med treet var han blitt akkurat som en av grenene. Laili ropte høyt: "Majnun", han svarte "Laili" Hun sa: "Jeg er kommet som jeg lovet, Majnun." Han svarte: "Jeg er Laili." Hun sa: "Majnun, kom til deg selv. Jeg er Laili. Se på meg." Majnun sa: "Er du Laili. Da er jeg ikke Laili," og han døde. Da Laili så denne fullkomne kjærlighet, kunne hun ikke leve et øyeblikk lenger. Hun ropte Majnuns navn og falt død om.

"Den elskede er alt i alle, elskereren er bare et slør over ham.

"Den elskede er alt som lever, elskereren er en død ting."

GUDDOMMELIG KJÆRLIGHET

Kjærlighet dirigeres av intelligensen, derfor velger hvert menneske gjenstanden for sin kjærlighet i overensstemmelse med sin utvikling. Det som er i overensstemmelse med hans utviklingstrinn, synes han er verd å elske. I østen sier man: "Som sjelen er, så er dens engler." Et esel foretrekker tistler for roser.

Den bevissthet som barn er vekket like overfor den materielle verden, vil velge gjenstanden for sin kjærlighet blant ting av jordisk skjønnhet. Den bevissthet som er virksom i sinnets verden, finner gjenstander for sin kjærlighet blant de tankefulle. Den bevissthet som er vekket til live gjennom hjertet, elsker kjærlighet og de som er kjærlige. Og den bevissthet som er våken i sjelen, elsker ånd og de åndelige.

Den tause kjærlighet, som er den guddommelige essens i mennesket, blir virksom, levende, når den ser det skjønne. Skjønnhet kan forklares som fullkommenhet, - fullkommenhet i alle skjønnhetens aspekter. Gud og Guds essens er ikke bare kjærlighet, også skjønnhet, selv i dens begrensede aspekter, viser glimt av det Fullkomne Vesen. Mineralriket utvikler seg og danner gull, sølv, diamanter, rubiner, smaragder og legger her fullkommenhet for dagen. Frukt og blomster med sin sødme og duft viser fullkommenheten i planteriket. Form, skikkelse og ungdom er fullkommenheten i dyreriket, og det er personlighetens skjønnhet som er tegn på fullkommenheten blant menneskene. Der fins noen her i verden som er opptatt med å skaffe seg gull, sølv, edelstener og juveler, de er villig til å ofre alt for å skaffe seg sine ønskers mål. Der fins andre som gjerne beundrer skjønne blomster, frukter, haver, kanskje har de ingen andre interesser. Noen beundrer ungdom og skjønnhet, og intet synes dem å ha større

verd. Der er noen som blir helt opptatt av skjønnheten ved et annet menneskes personlighet, og de vier den de elsker hele sitt liv både her og hisset. Enhver har et mål for sin kjærlighet som er i overensstemmelse med hans norm for skjønnhet, og samtidig elsker alle en viss side av det Guddommelige Vesens fullkommenhet. Når seeren erkjenner dette, er ingen lenger daddelverdig i hans øyne, hverken den vise eller den tåpelige, hverken synderen eller den dydige. Han ser i ethvert hjerte den kompassnål som peker henimot det ene og sanne Vesen. "Gud er skjønn, og Han elsker skjønnhet." Koranen. Man er ikke i stand til å elske Gud i Himmelen, når ens følelser ikke er blitt vekket overfor jordens skjønnhet.

En bondepике skulle treffe sine elskede, og hun kom på veien forbi en Mullah som holdt på å be. I sin uvitenhet passerte hun foran ham, hvilket ikke er tillatt. Mullah'en ble sint, og da hun igjen kom forbi på tilbakeveien, skjente han på henne. Han sa: "Det var uriktig av deg, min pike, å gå like foran meg da jeg stod å bad." Hun sa: "Hva menes det med å be." Han svarte: "Jeg tenkte på Gud, Himmelens og Jordens Herre."

Hun sa : "Desverre har jeg enda ikke lært om Gud eller å be til Ham, men jeg skulle treffe min elskede, og fordi jeg tenkte på ham, så jeg ikke deg som bad. Det er rart at du, som var opptatt av tanken på Gud, kunde se meg" Det hun sa gjorde et sånn inntrykk på Mullah'en at han sa til henne: "O kvinne, fra nå av er du min lærer. Det er jeg som må lære av deg."

En mann kom engang til Jami og ba om å bli antatt som hans murid. Jami spurte: "Har du noensinne elsket?" Han svarte "Nei." Jami sa: "Gå da og elsk et menneske, og kom så til meg."

Det er av denne grunn, at store lærere og mestere ofte har vanskelig for å vekke kjærligheten til Gud hos gjennomsnittsmennesket. Foreldre gir sitt barn en dukke, for at barnet skal lære å kle på, den, være snill mot den, passe på den, elske og beundre den, for det oppdrar barnet til å bli en god mor engang i fremtiden. Uten denne øvelse i barndommen kan det falle vanskelig senere. For gjennomsnittsmennesket er det å elske Gud likeså fremmed som moderskapets plikter er for en ung pike som ikke har lekt med dukker.

En murid hadde lenge vært hos en åndelig lærer, men han kunde ikke gjøre fremskritt og han ble ikke inspirert. Han gikk til læreren og sa: "Jeg har sett mange murider bli inspirert, men desverre for meg, kan jeg ikke gjøre fremskritt, og nå oppgir jeg håpet og jeg vil forlate deg." Læreren rådet ham til å tilbringe noen dager i et hus i nærheten av Khankah'en, han sendte ham hver dag god mat, og han sa at han skulle holde opp med sine åndelige øvelser og leve behagelig og hvile seg. Den siste dag sendte han muriden en kurv frukt som han lot en vakker ung pike bringe ham. Hun satte kurven fra seg og gikk igjen straks, skjønt han forsøkte å stoppe henne. Hennes skjønnhet og sjarm var så stor, at han ble helt grepet av den, og han kunne ikke tenke på noe annet. Hver time på dagen lengtet han etter å se henne igjen. Hans lengsel tiltok stadig, han glemte å spise, han gråt og han sukket over å merke at hans hjerte nu var oppvarmet og smeltet av kjærlighetens ild. Noen tid etter, da læreren besøkte sin disippel ble han inspirert ved et eneste blick fra ham. "Selv stål kan formes, hvis det varmes i ild" og på samme måte er det med det hjerte som smeltes i kjærlighetens ild.

Det er kjærlighetens vin som kalles "Skerabi Kousar", den vin som finnes i Himmelen. Når kjærlighetens beruselse tiltar hos et menneske, kaller man han blind av kjærlighet eller gal av kjærlighet, fordi folk som er bevisst overfor illusjonen på overflaten, mener at de selv er de eneste som er bevisst, til tross for at det er overfor en illusjon de er bevisst, ikke overfor virkeligheten. Skjønt elskereren kalles forrykt, gjør hans forrykthet overfor en gjenstand i

illusjonenes verden, at han gradvis fjerner seg fra all annen illusjon rundt om. Om det lykkes ham å oppnå dette, gleder han seg i sin lykkedrøm over foreningen med den elskede. Og da vil sløret løftes fra hans øyne, sløret over gjenstanden for hans kjærlighet, så hans syn kan bli klart, som det sies i Koranen "Vi vil løfte sløret fra dine øye, og ditt syn vil bli klart."

Det er naturlig at en, som elsker, kan bli bedåret av en som han beundrer, som han ønsker forening med, men ingen i denne verden er fullkommen så at det elskende hjertes forventning helt kan tilfredsstilles. Det er den anstøtssten som får enhver nybegynner i kjærlighet til å snuble. Den som med hell vandrer på kjærlighetens vei, er han hvis kjærlighet er så skjønn, at den skaper all den skjønnhet som idealet mangler. Ved å gjøre dette hever elskereren seg med tiden over den elskedes foranderlige og begrensede skjønnhet og begynner å se inn i den elskedes indre vesen, med andre ord, den elskedes ytre var bare et middel til å fange kjærligheten i elskerens hjerte, og kjærligheten. ledet ham fra det ytre til hans kjærlighetsideals aller innerste vesen. Når elskereren i idealet har erkjent det ubegrensede og fullkomne Vesen, vil han enten han elsker et menneske eller Gud i begge tilfeller være en lykkelig elsker.

Nu er reisen på idealets vei til ende, og reisen på det guddommelige ideals vei er begynt, for Gudsidealet er nødvendig for å oppnå livets fullkommenhet. Mennesket søker da et fullkomment mål for kjærligheten, idet han forestiller seg sitt ideal som Allah, det Eneste vesen, den Uendelige, som er hevet over all verdens lys og. skygge, over godt og ondt, som er fri for enhver begrensning, fødsel og død, uforanderlig, uatskillelig fra oss, altgjennomtrengende, alltid tilstede for elskerens blikk.

Når kjærligheten er ekte fjerner den egoisme, for den er det eneste middel som kan vaske bort egoet. Det engelske uttrykk "to fall in love" gir oss den riktige forståelse av kjærlighetens natur. Det er virkelig et fall fra egoets pidestall til intetens bunn, men samtidig er det et fall som fører til en stigning, og likeså dypt som elskereren faller, likeså høyt hever han seg tilslutt. Elskereren faller ned i kjærlighet liksom et frø kastes på marken. Begge synes å gå til grunne, og begge spirer med tiden frem og blomstrer og bærer frukt for den stadig hungrige verden. Menneskets største fiende i verden er hans ego, tanken på selvet. Det er den spire, fra hvilken alt ondt i mennesket kommer. Selv dyden hos den egoistiske blir til synd, og hans små synder blir til store forbrytelser. Alle religioner og all filosofi lærer mennesket å knuse egoismen, og der er intet som kan gjøre det bedre enn kjærlighet. Kjærlighetens vekst betyr egoets undergang. Når kjærligheten er fullkommen, renser den elskereren helt for selvishet, for kjærlighet kan med andre ord kalles utslettelse. "Den første lekse som læres i kjærlighetens skole, er ikke å være."

Forening er umulig uten kjærlighet, for det er bare kjærligheten som kan forene. Ethvert uttrykk for kjærlighet tilkjenner, at oppnåelse av forening er dens hensikt, og to ting kan ikke forenes, med mindre den ene tilintetgjøres. Ingen uten elskereren kjenner denne livets hemmelighet. Iraqui sier i et dikt: "Da jeg (uten å ha elsket) reiste til Kaaba og banket på porten, lød en stemme: Hva har du utrettet i ditt hjem, siden du kommer uten kjærlighet ? Da jeg reiste etter å tapt meg selv i kjærlighet, og banket på Kaabas port, lød stemmen: Kom, Kom O Iraqui, du tilhører oss."

Om der finnes noe som motarbeider egoets forfengelig, er det Kjærlighet. Det er kjærlighetens natur å overgi seg, der fins ingen i verden som ikke overgir seg. Denne forskjellighetens verden som har oppdelt livet i begrensede deler, volder at den mindre ganske naturlig gir etter for den større. Og for hver som er stor, er der en som er større og overfor den

større er han den mindre, og for hver som er liten er der en som er enda mindre, og sammenlignet med denne blir han den store. Og enhver sjel er ifølge sin natur tvunget til å overgi seg overfor fullkommenheten i alle dens avskygninger, det som har noe å bety, er om det er en frivillig overgivelse eller en ufrivillig. Den første er en følge av kjærlighet, den siste av hjelpeløshet, som gjør livet ulykkelig. En Sufi blir beveget, når han leser i Koranen, at det Fullkomne Vesen spurte den ufullkomne sjel, Gud spurte Adam: "Hvem er din Herre." Adam svarte ydmykt, i bevisstheten om sin ufullkommenhet: "Du er min Herre." Overgivelse er en ulykke, når man ved kulde og av hjelpeløshet er tvunget til å overgi seg, og det blir den største glede, når det gjøres med kjærlighet og av hele ens vilje.

Kjærlighet er å praktisere den moral som kalles Saluk, velgjerningenes vei. Elskerens glede ligger i den elskedes glede. Elskeren føler seg mett, når den elskede har fått mat. Elskeren er forfengelig, når den elskede er smykket. Og tilslutt taper elskerens sitt ego av syne og kun den elskedes bilde, det bilde som han ønsker å se, står for alltid for hans blikk.

Kjærlighet er essensen av all religion, mystisisme og filosofi, og for den som vet dette, oppfyller kjærligheten religionens, moralens og filosofiens hensikt, og elskerens heves over all forskjell i tro og oppfatning.

Moses ba engang på Sinai Herren Israels Gud: "O Herre, du har utmerket meg storlig ved å gjøre meg til Din budbringer, om der kunne finnes en større ære, måtte det være om Du kom til min beskjedne bolig og brøt brødet ved mitt bord." Svaret kom: Moses, med glede skal vi komme til ditt hus." Moses gjorde i stand et stort måltid og ventet ivrig på at Gud skulle komme. En tigger kom forbi og han sa til Moses: "Moses, jeg er trett og dårlig, jeg har ikke fått mat på tre dager og jeg er døden nær. Vil du ikke gi meg et stykke brød og redde mitt liv." Moses ventet hvert øyeblikk at Gud skulle komme og sa til tiggeren; "Vent, du skal få mere enn et stykke, du skal få rikelig av gode retter. Jeg sitter og venter på en gjest, og når han har gått, skal du få alt som er igjen." Mannen gikk sin vei, og tiden gikk, men Gud kom ikke og Moses var skuffet. Han gikk neste dag til Sinai full av sorg og sa: "O Herre, jeg vet at du ikke bryter ditt ord, men hvilken synd hadde jeg, Din slave, begått, siden du ikke kom som du hadde lovet?" Gud sa til Moses; "Vi kom, O Moses, men desverre, du kjente oss ikke igjen. Hvem var tiggeren? Var han noen annen enn Vi? Det er Vi som under alle skikkelser lever og beveger Oss i verden, og allikevel er Vi i vår evige Himmel."

Selv om der eksisterer mange forskjellige religioner, så har de alle samme hensikt, som er å kultivere og forberede det menneskelige hjerte for guddommelig kjærlighet. Førerånden har undertiden ledet menneskenes oppmerksomhet derhen at de så og beundret Guds skjønnhet i firmamentet, undertiden i trær og klipper, og de gjorde dem til hellige trær, til hellige fjell og rensende floder. Til andre tider ledet den menneskets tanke, så at det så Gud immanens blant dyr og fugler som ble erklært hellige dyr og hellige fugler. Da mennesket erkjente, at av det skapte står ingen høyere enn han selv, opphørte han med å dyrke den lavere skapning, idet han erkjente, at det Guddommelige lys er sterkest åpenbart i mennesket. På denne måte utviklet verden seg gradvis til å se Gud i mennesket, især i den hellige mann som er Gud-bevisst.

Mennesket med sitt begrensede selv kan ikke se Gud, det Fullkomne Vesen, og om han skal forestille seg Ham, blir det i menneskelig skikkelse, for hvorledes kan man forestille seg noen som man aldri har sett? "Vi har skapt mennesket i vårt eget bilde." Krishna var for Hinduene og Buddha var for Buddhistene Gud i mennesket. Englene fremstilles aldri annerledes enn i menneskelig skikkelse. Selv de som tilber den formløse Gud, har idealisert ham og tildelt ham

de menneskelige egenskaper i fullkommen form, det blir som en stige, og man nærmer seg trin for trin kjærligheten til den fullkomne Gud.

Dette illustreres i en gammel fortelling. Moses kom engang forbi en bondegård, og han hørte en gutt som stod og talte med seg selv: "O Herre, du er så snill og god, og hvis du var her hos meg skulle jeg passet godt på deg, bedre enn jeg passer på alle fårene og hønsene. Når det regner, skulle du få være i ly inne i min gresshytte, når det var kaldt skulle du få mitt teppe, og når det var varmt skulle du få bade i bekken. Du skulle få sove med hodet i mitt fang, og jeg skulle vifte deg med hatten og alltid passe deg for ulvene. Du skulle få brød og manna, og den beste melken, og jeg skulle synge og danse for deg, og spille på fløyten. O Herre, om du bare ville høre hva jeg sier og komme og se, hvor jeg skulle passe deg." Moses moret seg over å høre dette, og som Budbringer sa han: "Hvor tåpelig av deg, min gutt, å begrense den Ubegrensede, Gud, hærskares Gud, som er hevet over form og farve og over menneskets fatteevne." Gutten ble redd for hva han hadde gjort, men til Moses kom øyeblikkelig denne åpenbaring; "Vi er ikke fornøyd med dette, O Moses, for vi har sendt deg for å forene de som er adskilt med oss, ikke for å fjerne dem. Tal til alle enhver i overensstemmelse med hans utvikling."

Livet her på jorden er fullt av behov, og det største av alle er behovet for en venn. Der fins ingen større ulykke enn å være venneløs. Denne jord ville bli til Himmelen, om man hadde den venn man ønsket seg i livet, og i himmelen med all dens lykke ville bli til helvete, hvis den venn man elsker ikke var der.

En tenksom sjel søker alltid et vennskap som varer lenge. Den vise foretrekker en venn som kan være med ham på den største del av livets reise. Våre alminnelige reiser kan gi oss et bilde i lite format av vårt livs reise. Hvis vi skal til Sveits og vi blir venner med en som har billett bare til Berlin, får vi følge bare så langt, og resten av reisen må vi foreta alene. Ethvert jordisk vennskap vil gå så langt, og ikke lenger. Fordi vår reise går gjennom døden, er det eneste vennskap som vil vare, vennskapet med Gud, som er uforanderlig og evig. Men om vi ikke kan se eller oppfatte Hans Vesen, blir det umulig å være venn med en vi er uvitende om. Men Allah er den eneste venn, og vennskapet med Ham det eneste vennskap som er umaken verdt. De vise søker først vennskap med en på jorden som kan lede dem til den Guddommelige Elskede, akkurat som en elsker først søker å treffe en av familien eller blant vennene til den skjønne hvis vennskap han trakter etter. Mange Sufier når Gudsidealet gjennom Rasoul det ideelle menneske, og døren til Rasoul når han gjennom Shaikh, den åndelige leder, hvis sjel i hengivenhet er innstilt på Rasouls ånd og dermed er preget av hans egenskaper. Denne gradvise vei blir tydelig for den som vandrer mot oppnåelse av den Guddommelige Elskede.

Vennskapet med Shaikh har ingen annen interesse enn ledelse undersøken etter Gud. Så lenge som din individualitet varer, vil det vare. Så lenge som du søker Gud, vil det vare, så lenge som du trenger ledelse, vil det vare. Vennskapet med Shaikh kalles Fanà-fi Shaikh, og det går over i vennskap med Rasoul. Når Muriden erkjenner at der eksisterer åndelige egenskaper som ligger hinsides en Mushids jordiske vesen, er tiden kommet, da han er ferdig for Fanà-fi-Rasoul.

Vennskapet med Shaikh'en er et vennskap som har en form, og formen kan forsvinne. Et menneske kan si: "Jeg hadde en far, men nå er han ikke mere." Inntrykket av faren som han hadde idealisert, vedblir å leve i hans sinn. På samme måte er det med hengivenheten overfor Rasoul, hans navn og egenskaper lever, skjønt den jordiske form ikke lenger finnes her på

jorden. Rasoul er personifikasjonen av førerlyset som Muriden idealiserer i forhold til sin utvikling. Når som helst en av hans hengivne tenker på ham, om det er på land eller sjø eller i luften, er han hos ham. Hengivenhet for Rasoul er et stadium som man ikke kan springe over under oppnåelsen av guddommelig kjærlighet. Dette stadiet kalles Fanà-fi-Rasoul. Deretter kommer Fanà-f'Allah, når kjærligheten til Rasoul går over i kjærligheten til Allah. Rasoul er Mesteren som idealiseres for sine elskelige egenskaper, vennligheten, godheten, barmhjertigheten, helligheten, hans egenskaper er uforståelige, hans skikkelse kjenner man ikke, bare navnet som omfatter hans egenskaper, men Allah er det navn som vi gir det fullkomne ideal, hvor all begrensning opphører, og i Allah slutter idealet.

Vi mister ikke vennskapet med Pir og heller ikke med Rasoul, men vi ser Murshid i Rasoul og Rasoul i Allah. Og da søker vi ledelse og råd hos Allah alene.

Det fortelles om den store Sufi Rabia, at hun engang så Muhammed i en visjon og han spurte henne: "O Rabia, hvem elsker du?" Hun svarte: "Allah." Han sa: "Ikke hans Rasoul?" Hun svarte: "Elskede Mester, kan noen her i verden kjenne deg og ikke elske deg? Men nå er mitt hjerte så opptatt av Allah, at jeg ikke ser noen annen enn Ham,"

For den som ser Allah, forsvinner Rasoul og Shaikh. De ser kun Allah i Pir og Rasoul. De ser alt som Allah og ser intet annet.

Ved hengivenhet overfor Murshid lærer Muriden kjærlighetens vesen, dens barnslige ydmykhet, og han ser sin Pir velsignede åsyn gjenspeilet i alle ansikter han møter. Når han idealiserer Rasoul, ser han alt som er vakkert gjenspeilet i Rasouls usette ideal. Da blir han uavhengig av dyder som også har en motsatt pol og i virkeligheten ikke eksisterer, for det er sammenligning som fremhever en ting mere enn en annen, og han elsker kun Allah, det fullkomne ideal, som er hevet over all sammenligning og er over alle dyder og egenskaper. Og når han har hevet seg hinsides dette ideal, da er han selv blitt kjærlighet, og kjærlighetens arbeide er fullendt. Da blir elskereren selv kjærlighetens kilde, kjærlighetens opprinnelse, og han lever Allahs liv som kalles Baki b'Allah. Hans personlighet blir guddommelig. Da er hans tanke Guds tanke, hans ord Guds ord, hans handling Guds handling og han blir selv kjærligheten, elskereren og den elskede.